

Y
LLYFR GWEDDI GYFFREDIN

Y
Cydymmaith Goreu,

Yn y
TY a'r 'STAFELL

Yn gyftal ac yn y

D E M L.

N E U,
Gynhulliad o Weddiau allan o wafanaeth Cyffredin Eglwys Loegr, tra angenrheidiol i'r holl deulu ynghyd, ac i bob dyn yn neullduol ar ei ben ei hun.

Gyda Gwafanaeth neullduol i'r
S A C R A M E N T.

*Argraphwyd yn Rhydychain, gan
Leon. Lichfield, dros Joan. How-
el, yn y flwyddyn. 1693.*

Imprimatur,

HEN. ALDRICH,

Vice-Can. OXON.

Novem. 30.
1692.

LLYFRG.
GEN.
CYMRU

Y CYNNHWYSIAD.

Gweddian am $\left\{ \begin{array}{l} \text{y Boreu. Ty dalen 1} \\ \text{Ganol dydd. d. 13} \\ \text{y Nôs. d. 20} \end{array} \right.$

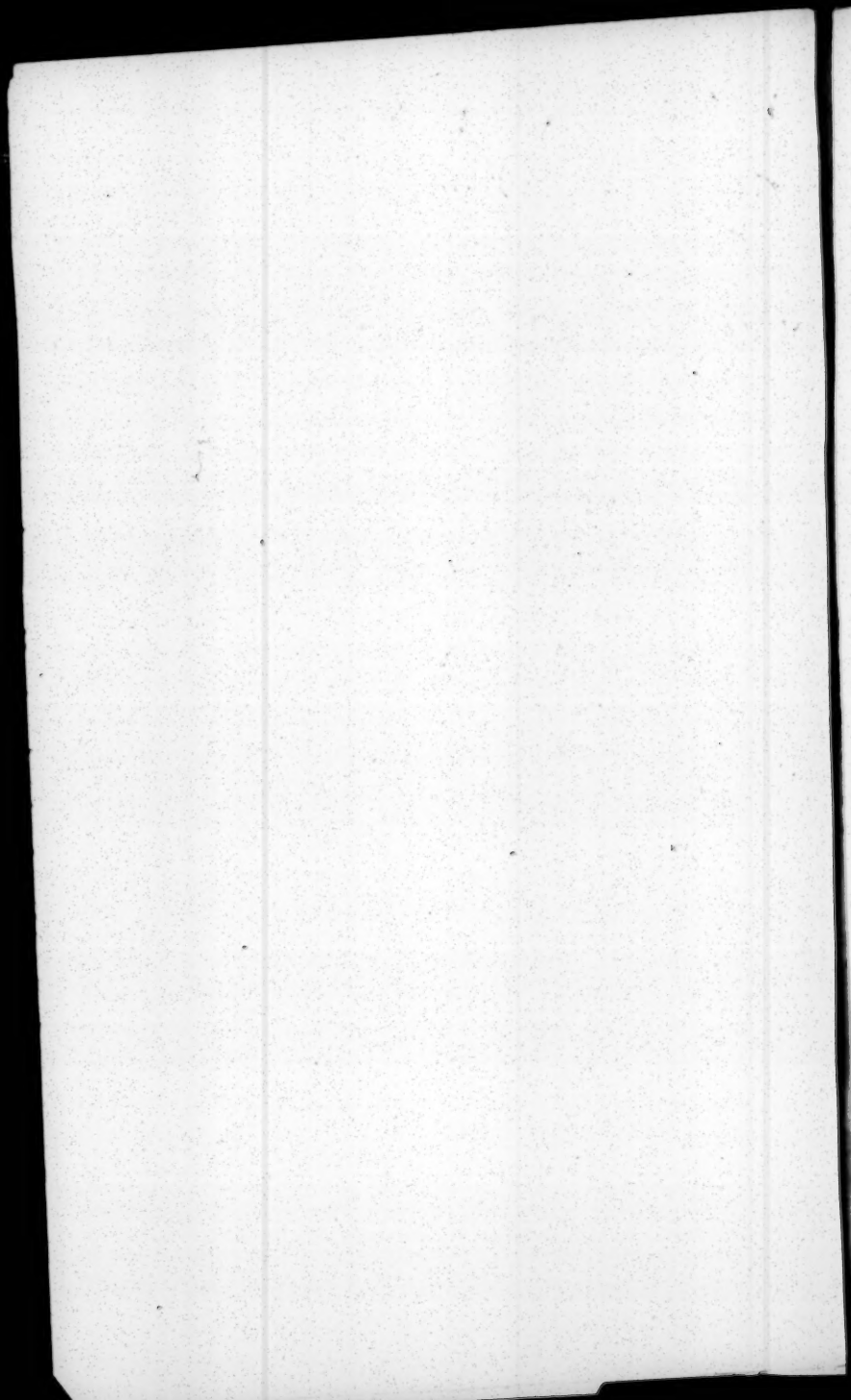
Gweddian i'w dywedyd $\left\{ \begin{array}{l} \text{Ar ddyddian ymryd a} \\ \text{gostyngaidrwydd. d. 31} \\ \text{In amser trallod a blin-} \\ \text{derau. d. 40} \end{array} \right.$

Gweddian $\left\{ \begin{array}{l} \text{Tros y Claf. d. 45} \\ \text{Tros y Claf, lle na weler sawr} \\ \text{obaith o'i wellhad. d. 51} \\ \text{Tros blentyn Claf. d. 51} \\ \text{Tros rai a fo mewn blinder} \\ \text{yspryd neu gydwytod. d. 58} \end{array} \right.$

Gweddian i'w dywedyd $\left\{ \begin{array}{l} \text{Cyn yreloch i'r Eglwys. 61} \\ \text{Pan ddeloch i'r Eglwys.} \\ \text{d. 63} \\ \text{Pan ddeloch allan o'r E-} \\ \text{glwys. d. 64} \end{array} \right.$

Gweddian $\left\{ \begin{array}{l} \text{T Boreu, cyn yr eloch allan} \\ \text{o'ch ty. d. 65} \\ \text{In yr Eglwys, pan foch gyn-} \\ \text{taf yn parottôl tuagat y} \\ \text{Sacrament. d. 68} \\ \text{Tra fydder yn gweini y Sa-} \\ \text{crament. d. 70} \end{array} \right.$

Mysfyrodau Duwiol allan or Psal. d. 83
Ilech-rê's o Bechodau. d. 96

At yr Anrhydeddus

Farchog a'r Enwog Freyr,

Syr *JOAN WYNN*

o *Watstay* yn Sir *Ddimbech*.

Y Mynych brawf a gefais o'ch dationi, a'ch mwynder digymmar, a'm byfhâodd i gyflwyno y Llyfr tra godidog hwn o weddiau i chwi yn rhafodiaith naturiol eich gwlad. / Mae yn afraid i mi gymmeryd poen i ddangos i chwi, mor werthfawr, angenrhaid, a defnyddiol yw; gan fod yn byspys gennyf eisoes eich bôd chwi (Bendefig grasol) gyda holl wir Feibion Eglwys Loegr, yn hawdd gennych gydnabod, ei fod ef yn gyfryw ac y mae ei henw yn dal allan ei fod, sef y Cydymmaith Goreu i bob Cristion defosionol yn gyhoedd yn ei deula, ac yn ddirgel yn ei 'Stafell; yn enwedig pan ystyrier
efod

Y Llythyr Annerch.

fod yr holl weddian a gynnwys, wedi eu
casglu allan o Wasanaeth Cyffredin ein
Mam ni Eglwys Loegr; am yr hwn y
gallaf ddywedyd yr hyn a ddywedodd
Dafydd gynt am gleddyf Goliab, Nid
oes yr un debyg iddo. Ond mae i
mi ddirfawr achos (mi a wnn yn ddâ)
i ofyn eich nawdd chwi, a phawb eraill
a'i gwelont yn ei wisc newydd hon; o her-
wydd darfod i mi, trwy gymmeryd y gwaith
yma yn llaw, yscatfydd attal rhyw law
mrey cyfarwydd a chelfyddgar yn yr Iaith
hon, rhac ei gyflawni er bodlonrhwydd
cyffredinol i chwi, a phawb eraill. Ac o
herwydd hyn fe fu yn arfwydus gennyf yn
hîr ymbel ag ef; ac mi a ddymunaf ar-
noch goelio mae nid gwag ogoniant, nac
un cyffelyb wael ddiben a barodd i mi
gymmeryd y dusc hon arnaf: ond mai
fy nibennion yn hyn oedd y rhain a gan-
lyn; sef, byfforddi a chynnhyrfu defo-
sitronau y Cyffredin anwybodus o'm
gwlad. Ac hesyd fel y byddei i mi
ddangos fod gennyf beth ymsynniad o'r
holl groesaw, cymmwynasau, a'r dir-
fawr gariad a ddarfu i chwi ei ddang-
os i mi, tra fûm yn eich gwasanae-
thu; ac y chweennychwn o'r lleiaf fod yn
ddiolchgar i chwi. Dim heb law diolch

Y Llythyr-Annerch.

nis gallaf ail-ddychwel i chwi, ond dymuned o ddisfrî fynghalon fod i'r Duw grafol hwnnw a'ch cododd chwi yn Biler i'r Deyrnas, gynnal i chwi hir einioes, ac iechyd, a'r holl fendithion a'r trugareddau ysprydol ac amserol yr y'chyneu mwynbau: fel y parhâoch i fod yn Gymmorth i'ch Teulu, yn Gyssur i'r Eglwys ag yn Urddas i'ch Gwlad. Ag yn niwedd eich Gyrfa a'ch Milwriaeth ffyddlon, fod i Grist yn obrwy am eich Llafur ymddiriedus roi i chwi yr Heddwch a'r Gogoniant hwnnw nad eill y Eyd twyllodrus eu rhoddi. Hyn yw, ac byth a fydd, daer a beunyddiol weddi

Eich rhwymediccaf a'ch
ufuddaf wafanaethwr

E. E.

Y

Rhag-Ymadrodd.

MAe bod Duw, ac y dylei ef gael ei addoli, yn wirioneddau wedi eu datcuddio mor gyffredinol i'r Cenhedloedd ynfyttaf gan oleuni natur yn unig, fal nad eill un Cristion yn ddiau (sydd a mesur helaethach o oleuni ganddo) llysu eu credu bwynt. Am fi yn cyfeirio fy ymadrodd gan bynny at Gristion yn unig, ni chymmeraf arna'i gychwyn profi yn eglur y prwnciau hyn iddo, rhag i mi ymddangos i edliw iddo fwy anwybodaeth nag agafwyd yn arferol yn y rhai gwaethaf i gŵd o ddynion rhesymmol.

Pa fôdd bynnag, gormod o Gristianogion sydd, pa rai (er mawr waradwydd i'w sancteiddiaf Broffes) sydd mor llwyr ddisfatter a diofal am addoli y Duw bwnnw, pa un yr ymddangosant i'w gysaddef a'i gredu, mal agos y tueddent Gristion gwir Gariadusi ddatcan yn dra byfy cyfydy Cenhed-

Y Rhag-Ymadrodd.

bedlaeth angbredadwy honno mewn barn yn eu herbyn hwy, ac y bydd yn esmwythach arnynt yn nŷdd digofaint. O ran megis y rhyngodd bodd i Dduw roi i Gristianogion well moddion i adnabod, a mwy cymmorth, a gwell addewidion i'w cymmell i gyflawni eu dyledswydd: felly yn ddilynol rhaid i'r esceulusdra o hyn eu dwyn i fwy damnedigaeth.

Heb law hyn, eu perygl sydd fwy besydd o herwydd y mae y rhwymedigaethau mawrion hynny a roesant arnynt eu hunain, pryd ar y cyntaf yn eu Bedydd yn henwyd hwy felly, yn dirfawr drymbau eu pechod. Canys yno hwy a addunasant adduned hynod yr addolent Dduw, ac y gwafanaethent ef yn gywir holl ddyddiau eu heinioes, fal felly nid ellir cyfri eu hesgeulusdra hwy yma, am ddim llai na'r mâtth waethaf o Anudoniaeth, a thorr-cysammod a Duw ei hun: ac am hynny nid yn unig a'u difedda o holl lesbadau y cyfammod hwnnw, ond besydd a'u gwnâ yn ddarostyngedig i lawer angwahaneg o wialennodiau. In ddiammau ni wir ystyria un Cristion diffuant hyn, heb edifarhâu yn hollawl am y cyfryw esceulusadau pechadurus, a bwriadu o ddifri
am

Y Rhag-Ymadrodd.

am yr amser sydd i ddysfod i fod yn astud,
ac yn ddirwyd yn y ddyleds wydd. Mae
Addoliad Duw yn sefyll yn bennaf, mewn
offrwm i fynu Weddiau, Mawr, a thalu Di-
olch : a hyn sydd raid i ni oll ei gyflawni yn
gyhoedd ac yn ddirgel. Tn gymmaint ag na
eill gwneud hyn yn gyhoedd gymmodiamef-
ceuluso hyn yn y dirgel, naig yflawni yn ddir-
gel ar yllaw arall, esceuso am ei adael heibio
yn y cyhoedd. O ran megis yr ymddengys
ef yr hwn a wna ei ddyleds wydd yn y cyho-
edd, i chwareu am glod dynion yn fwy na
chlod Duw, ac ni dderbyn ddim gwobr arall:
felly fe geiff efe, yr hwn a ymworthodo ac
addoli Duw yn gyhoedd, ac a feddyllo fod-
loni Duw trwy wasanaeth dirgel a neull-
duol ar ei ben ei hun yn unig, wybod ei
fod gwedi ei dwyllo cymbelled, mal yn pei-
dio a gwrando ar yr Eglwys, yr hon a eilw
arno mor fynych a thaer'rw ddyleds wydd,
y gwna ei hun yngolwg Duw a phob dy-
nion da megis Anghredadyn neu Publi-
can; ac ar ol ei holl ddefosiwnanai dengys ei
hun i fod orifedi y Pechaduriaid hynny nid
yw Duw yn eu gwrando. O ran lle mae gwa-
sanaeth Eglwys sefydledig yn gyfryw, ac y
gallwn gyttuno yntho yn ddibechod, 'fe gy-
fri' Duw bob neuldaad oddiwrth yr
Eglwys honno yn drosedd ddirfawr ; ac
ni

Y Rhag-Ymadrodd.

ni eill fod gan gynnifer ac a barhâont o'u gwrifodd, ac yn ystyfnig yntho (pa fodd bynnac y cymmerant arnynt addoli Duw yn ddirgel) ddim achos gyffion i obeithio bodloni Duw: Ond a allant yn fwy rhe-symmol ddisgwyl iddo eu cospi yn gyhoedd am eu hanufudd-dod a wel efe yn y dirgel. Rhaid gan hynny wasanaethu Duw yn gyhoedd yn yr Eglwys, ac yn ddirgel yn y ty. Hynny yw, yn gystal yn ddirgel ar ein pennau ein hunain, ac hefyd yn fwy cyhoedd yn ein teuluoedd, pa un er ei fod yn fath ar wasanaeth cyhoedd hefyd, etto yr wyf yn ei alw yn ddirgel wrth ei gyffelybu a gwasanaeth mwy cyhoedd yr Eglwys.

Ond ni ddarparodd un Eglwys erioed etto yn well tuag-at wasanaeth Duw, na'n Mam ddâ ni, Eglwys Loegr. O ran hi a ddarparodd wir gyflawn Ffurf o Eiriau pŵr ac iachus, â pha rai y gall-won wir wasanaethu Duw wrth ei fodd gyda gwylder a pharchedig ofn. T Ffurf hon y gasclodd i ni, nid o'r Offeren Babaidd (megis y cam-baeroddrhai, i beri ei chashâu) ond allan o gynbarach wasanaeth Cyffredin amseroedd purach. A lle mae y cyfryw bethau hên ynniffyg, nid yw hi yno yn gorchymyn dim i'w chym-muu.

Y Rhag-Ymadrodd.

munwyr, ond naill ai a wnaethpwyd gan, neu oedd yn bodloni y rheini pa rai oeddynt y gelynion mwyaf i Babyddiaeth a'r E-wyllyswyr gorau i'n Hadgyweiriad gogoneddus o'n Crefydd. Iê, y peth a orchymmyn (yr byn yn wir y'w ei hanrbyddedd mwyaf) swmm a sylwedd sancteiddiaf Air Duw ydyw. Iaith y 'Scrythur lân y mae gan fynychaf yn ei arfer; os ar un amser nid yw, ni ellir dywedyd ei bod yn y man hynny yn gwrthwynebu monaw; ond a eill ofyn yn byf i'w holl elynion, a dywedyd yngeiriau ei Harghwydd anwyl, Pwy o honoch a'm hargyhoedda i o bechod?

Darfod i hon ein Heglwys ni gan hynny yn dra-llesol a helaeth drefnu defosiwnau dirgel yn gystal a rhai cyhoedd i'w phlant, yw fy mweriad i yrawrhon i'w ddangos yn y Cascliadau byn a ganlyn. O ran fe ymddengys wrth y rhain ddarfod iddi nid yn unig lufurio i gynnorthwyo ein gwendid, a rhoi cymmorth i gyflenwi ein diffygion dirgel ymhob achosion cyffredinol; ond darfod iddi ymhob digwyddiadau angbyffredinol hesyd ein cynnorthwyo yn helaeth, i weddio yn oftyngedic, ac i dalu diolch i Dduw.

Iwneud

Y Rhag-Ymadrodd.

Iwneud yn dda yr enw-ddalen gan bynny, ac i brofi godidawgrwydd y Cydymmaith yr hwnnymae hiyn eiganmol, mi a fenthyciais o honaw y cyfryw weddïau ac a wasanaethant i ni i'w harfer ymbob cyflwr pa'r unbynnac ai cyffredinol ai priodol; ac a'u dygais i'r cyfryw drefn, a llwybreiddrwydd, fal y gwasanaethont yn dra-barudd i ni i'w harfer am ein gwasanaeth beanyddiol a'n defosiwnau angbyffredinol hefyd.

I Casgliad a ganlyn gan bynny a luniwyd i'w arfer gennym ddwy ffordd: yn gyntaf yn y ty, pan fo yr holl deulu gwedi eu galw ynghyd, i offrwm i fynu eu cyd-weddïau, ac i byspysu eu herfynïau cyffredin i Dduw; ac yn ail yn y Stafell pan ymneullduo un dyn ar ei ben ei hun yn y dirgel, i dywallt allan ei enaid ger ei fron ef.

Mai dyledswydd ddiball pob Meistr neu Benteulu y'w ymagnïo fod i bob enaid o fewn ei dy gael ei gyflenwi a Duwioldeb, a'i faethu â phob daioni, nid rhaid i mi arfer llawer o resymmeu i brofi hyn. O ran os yw efe yn waeth na'r di-ffydd (megis y cyhoeddodd yr Apostl ei fod ef i Tim. 5. 8.) yr hwn ni ddarpara i'w deulu bethau amserol, gan bynny beth yw ef ni ddarpara

ra

Y Rhag-Ymadrodd.

ra iddynt bethau ysprydol? A pha fodd y geill neb obeithio wneud hyn yn fwy effeithiol, na thrwy eu rhwymu hwy i fod yn ddyfal yn y cyfryw ddefosiwnau nefol?

Ac fel y byddai i mi drefnu iddynt felly ddefosiwnau cymmwys, 'fe ddarfu i mi yn y lle cyntaf gyfansoddi tri gwasanaeth neu lludol tra chymmws i'r tri amseroedd hynny (sef y Boreu, Canol dydd, a'r nŷs) pa rai, megis y tyjtiolaetha gair Duw ei hun yn helaeth, a aiferwyd gan lawer o'n duwiol Flaenoriaid yn y Ffydd, ac a gedwir etto ar eu hŵl hwy (ni a gredwn) gan lawer o ddynion defosionol yn yr oes hon, er ei bod yn oes (mewn gwirionedd) o'r cyfryw ryddid cyffredinol, ac anghrefydd. Ond am y jawl ni chaniadha eu bachosion iddynt, weddio mor fynych bydded iddynt ymegnio o'r hyn lleiaf welled cyflawni y ddyledswydd hon y Boreu a'r Nos. O ran cyn fynyched a hyn yn ddiau fe ddylei Dduw gael ei addoli ymbob teulu Cristianogol: ac nid allwn yn gyfion nagcau iddo ein gwasanaeth cyntaf, a'n diwaethaf, yr hwn yw, yn wir y cyntaf a'r diwaethaf.

Ac nid eill fod achos i un Pennaeth ty feddwl y treulia ormod o'i amser, gan y gall gyflawni yn ddledus y tri gwasanaeth

mewn

Y Rhag-Ymadrodd.

mewn llai nag yspaid un awr. A pha fath ddydd yw efe yr hwn ni rydd cyn lleied cyfran o'i amser, i Arglwydd nef a daiar, pan gredo efe fod yn gyfion ac yn rhesymol iddo ef ofyn gwasanaeth cynnifer o oriau bob dydd gan eu weinidogion ei hun?

Nid oes gennyf ond un peth ychwaneg i gyngbori iddo, yn y perthynas hwn, pa un yw bod iddo orchymryn pawb o'i deulu gyda phob gwylder gostyngedic i ddywedyd Amen, ar ol pob un o'r gweddiau hyn. O ran trwy y modd hwn efe nid yn unig a rwystra iddynt gysgu ymmaith eu dyledswydd, ac a'u ceidw hwy yn wiliadwras yn thi; ond a bar iddynt roi rhyw dystiolaeth hefyd o'r taer ewyllys hwnnw, o'r cyflawn siccrwydd ac o'r cynghanedd melus hwnnw, a'r cydsynniad y ddylei gyd-fyned a'n herfynion at Dduw.

Heb law y tri gwasanaeth hyn'fe ddarfu i mi hefyd gynnull amryw ddefosiwnau achofawl. Ac i ba ddibennion neullduol y gwasanaetha y rhai'n y Cynnbwysiad a ddengys.

Nid oes gennyf ond un peth i'w chwangu ynghylch y Gweddiau hyn, yr hyn y'w, eu bod nid yn unig mor helaeth ac eglur, yn arddangos, ac yn byspysu ein
hang-

Y Rhag-Ymadrodd.

*hangenrheidiau cyffredinol cystal ac un
Ffurf o weddi pa fath bynnag ; ond hefyd
yr baeddant gymmaint prîs a chyfri o
o herwydd eu hawdurdod, gan mai geiriau
yr Eglwys honno ydynt, sydd fwyaf gogo-
neddus a pherffaith o'r holl Eglwysî Pro-
testanaidd : a bod gennym ddirfawr achos
i gredu y bodlonir Duw (yr hwn mor
fynych a amddiffynnodd yr Eglwys hon, ac
a'i gwaredodd mor rhyfeddol) hefyd â'i
defosiwnau duwiol hi, y rhai a offrwym
i fynu iddo ef yn unig yn enw ei Anwyl
Fâb, yn yr hwn, yr byspysodd, y Bodlonir
ef.*

BOREUOL-WEDDI.

*Ti yr hwn a wrandewi weddi, attat ti
y daw pob cnawd: edrych ar weddi dy
wâs, ac ar ei ddeisyfiad ef, ô Arglwydd
fy Nuw, i wraudo ar y llêf a'r weddi y
mae dy wâs yn ei weddio heddyw ger
dy fron di.*

HOLL-alluog Dduw a thrugaroc-
caf Dâd, Ni a aethom ar gyf-
eiliorn allan o'th ffyrdd di, fel
defaid ar gyfrgoll; Nyni a ddilynaſom
ormod ar amcanion, a chwantau ein
calonnau ein hunain: Nyni a wnae-
thom yn erbyn dy ſancteiddiol gyfrei-
thiau: Nyni adawſom heb wneuthud
y pethau a ddyleſym eu gwneuthur;
ac a wnaethom y pethau ni ddyleſym
eu gwneuthur; Ac nid oes iechyd ynom.
Eithr tydi ô Arglwydd, cymmer dru-
garedd

garedd arnom ddrwg weithred-wyr tru-
 ain, Arbet ti hwynthwy, ô Dduw, y rhai
 fy'yn cyffessu eu beiau; Cyweiria di y
 fawl fydd yn edifarus. Yn ol dy addewi-
 dion a yspyllwyd i ddŷn, yng Hrist Jesu
 ein Harglwydd. A chaniattâ drugaroccaf
 Dâd er ei fwyn ef, Fyw o honom rhac
 llaw, mewn duwiol, union, a sofr
 fuchedd, i ogoniant dy sancteiddiol enw.
Amen.

Holl gyfoethog a thragywyddol
 Dduw, yr hwn ni chafhâi ddim a'r
 awnaethost, ac a Faddeui bechodau pawb
 y fy edifeiriol; creâ a gwnâ ynom
 newydd a drylliedic galonnau; fel y bo
 i ni gan ddyledus ddoluriau am ein
 pechodau, a chyfaddef ein trueni, allu
 caffael gennit, Dduw yr holl drugaredd
 gwbl faddeuant a gollyngdod, trwy Je-
 su Grist ein Harglwydd. *Amen.*

ARglwydd, attolygwn i ti ollwng
 dy bobl oddiwrth eu camweddu,
 fel y byddom trwy dy ddawnus druga-
 redd ryddion oddiwrth rywmedigae-
 thau ein holl bechodau, y rhai drwy ein
 cnawdol freuolder a wnaethom: cani-
 adhâ hyn er cariad ar Jesu Grist ein
 Har.

Harglwydd bendigedic, a'n iachawdwr.
Amen.

CAniadhâ, ni attolygwn it i Holl-allu-
og Dduw, fod i ni y rhai a haedd-
afom gael ein poeni am ein drwg
weithredoedd, trwy gonffordd dy râd
di, allu yn drugarog gael hawshâd, trwy
ein Harglwydd a'n iachawdwr Jesu
Grist. *Amen.*

DUw, yr hwn a wyddost ein bod ni
wedi ein gosod mewn cymmaint
a chynnifer ô beryglon ac nas gallwn o
herwydd gwendid dynol, fefyll bob
amfer yn uniawn: caniadhâ i ni y cy-
fryw dy nerth a'th nodded i'n cymmorth
ymhob perygl, ac i'n harwain trwy bob
profedigaeth, trwy Jesu Grist ein Har-
glwydd. *Amen.*

O Arglwydd, ni attolygwn i ti ga-
niadhâu i'th bobl râd i wrthladd
profedigaethau y byd, y cnawd, a'r
cythrael, ac a phŵr galon a meddwl
i'th ddilyn di yr unig Dduw trwy Je-
su Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Holl-alluog Arglwydd, a bŷth-fywi-
ol Dduw, ni a attolygwn i ti fod
yn wiw gennit uniawni, sancteiddio, a
llywodraethu ein calonnau a'n cyrph,
yn ffyrdd dy ddeddfau, ac yngweith-
redoedd dy orchymynion, megis trwy
dy gadarnaf noddod, yma ac yn dra-
gywyddol, y gallom fod yn gadwedic
gorph, ac enaid trwy ein Harglwydd
a'n Iachawdwr Jesu Grist. *Amen.*

R Hagflaena ni, ô Arglwydd, yn ein
holl weithredoedd, a'th radlonaf
hoffder, a rhwyddhâ ni a'th barhâus
gymmorth, fel yn ein holl weithredoedd
dechreuedic, annherfynedic a therfy-
nedic ynot ti y gallom foliannu dy sanct-
aidd enw, ac yn y diwedd gael gan
dy drugaredd fywyd tragywyddol, trwy
Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

O Arglwydd nefol Dād, Holl-alluog,
a thragywyddol Dduw, yr hwn
a'n cedwaist yn ddiangol hyd ddechreu-
'r dydd heddyw, amddiffyn nyni ynddo
a'th gadarn allu, a chaniadhâ na syrthi-
om y dŷdd hwn mewn un pechod, ac
nad elom mewn neb rhyw berygl, eithr
bod ein holl weithredoedd wedi eu tref-

nu a'u llywiau wrth dy lywodraeth,
i wneuthur yn wastad y peth fydd gy-
fiawn yn dy olwg di, trwy Jesu Grift
ein Harglwydd. *Amen.*

O Arglwydd, yr hwn ni phelli bŷth
gynnorthwyo, a llywodraethu y
rhai yr ydwyt yn eu meithrin yn dy
ddilys ofn a'th gariad, cadw ni, ni at-
tolygwn i ti dan dy ddarbodus nodedd,
a phâr i ni yn ddibaid ofni a charu dy
enw bendigedic, trwy Jesu Grift ein
Harglwydd. *Amen.*

O Dduw, yr hwn trwy dy ddiball
ragluniaeth wyt yn llywodraethu
pôb peth yn y nef a'r ddaiar, yn ufudd
ni a attolygwn i ti fwrw oddi-wrthym
bob peth niweidiol, a rhoddi ô honot
i ni bob peth a fyddo dâ ar ein llês
trwy Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

A Rglwydd, ni attolygwn i ti, gadw
dy deulu, yr Eglwys mewn duw-
iolder gwaftadol, fel y bô trwy dy
nodedd ti, iddi gael ei gwaredu oddi-
wrth bob gwrthwyneb, ac ynddefosionol
ymroi i'th wasanaethu di mewn gwei-
thredoedd dâ, er gogoniant i'th enw,
B 3 trwy

trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw, trwy Ys Pryd pa un y llywodraethir ac y sancteiddir holl gorph yr Eglyws, derbyn ein erfynion a'n gweddian y rhai yr ydym ni yn eu hofferwm gerdy fron di, dros bob gradd o ddynion yn dy sanctaidd Eglwys, fel y bo i bob aelod o honi yn ei alwedigaeth a'i wafanaeth, allu yn gywir, ac yn dduwiol dy wafanaethu di, trwy ein Harglwydd a'n Jachawdwr Jesu Grist. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yr hwn fydd a'i deyrnas yn dragywyddol, a'i allu yn anfeidrol, cymmer drugaredd ar yr holl Eglwys, a rheola felly galonnau dy ddewisedic wafanaeth-ddynion William a Mari ein grasufaf Frenin a'n Brenhines, fel y gallont hwy (gan wybod i bwy y maent yn weinidogion) uwchlaw pob dim geisio dy anrhydedd âth ogoniant: ac fel y gallom ninneu a'i holl ddeiliaid hwy (gan feddylid yn ddyledus oddiwrth bwy y mae yr awdurdod fydd iddynt) yn ffyddlon eu gwasanaethu, a'u hanrhydeddu, ac yn ostyngedig

dic ufuddhâu iddynt, ynot ti, ac erot ti, yn ol dy fendigedic air a'th ordin-hâd, trwy Jesu Grist ein Harglwydd, yr hwn gydâ thi a'r yspryd glân, fydd yn teyrnafu yn dragywydd yn un Duw, heb drange na gorphen, *Amen.*

O Arglwydd ein Duw yr hwn wyt yn cynnal pob peth yn y Nef ar ddaiar, derbyn ein ufudd weddiau gydâ diolch tros ein goruchel Arglwydd a'n Harglwyddes y Brenin William a'r Frenhines Mari, y rhai drwy dy ragluniaeth a osodais i lywodraethu arnom: ac felly gydâ hwynt bendithia yr holl Frenhinawl deulu a gwlith dy nefol yspryd; fel y bo iddynt gan ymddiried yn oestad yn dy ddaioni a bôd yn amddiffynnedig gan dy allu, a choronedig a'th rasol, a'th ddiball ffafr, gael parhâu ger dy fron, mewn iechyd, heddwch, llawenydd, ac anrhydedd, hîr einioes a ffynnadwy yma ar y ddaiar; ac yn ol y fuchedd hon fwynhâu bywyd a gogoniant tragywyddol yn nheyrnas Nef, trwy haeddedigaethau a chyfryngiad Jesu Grist ein Hiachawdwr, yr hwn gydâ yr Tâd a'r yspryd glân fydd yn byw ac yn teyrnafu yn un Duw, heb

B 4

drange

drange na gorphen. *Amen.*

O Dduw grafusaf, yn ufudd attolygwn iti, megis tros y Deyrnas hon yn gyffredinol, felly yn enwedig tros y rhai a gyfodaist i reoli arnom; deilyngu o honot lywio a llwyddo eu holl ymgynghoriadau er derchafiad i'th ogoniant, er daioni i'th Eglwys, ac er diogelwch, anrhydedd a llwyddiant i'n Harglwydd Frenin a'n Brenhines, a'u teyrnafoedd; trwy eu llafur hwy felly trefner a gwaftattâer pob peth ar y sail oreu a chadarnaf, fel y bo Heddwch a Dedwyddwch, Gwirionedd a Chyfiawnder, Ffydd a Duwioldeb yn sefydlog yn ein plith trwy'r holl Genhedlaethau. Hyn a phob peth arall anghenrhaidd iddynt hwy, i ni, ac i'th Eglwys oll, ydd ym yn ostyngedic yn eu herfyn yn enw a chyfryngdod Jesu Grist ein Harglwydd a'n Jachawdwr bendigedic. *Amen.*

HOLL-alluog Dduw, rhoddwr pob dawn daionus, yr hwn o'th Dduwiol ddarbodaeth a osodaist amrafael Raddau yn dy Eglwys, ni attolygwn yn ufudd iti, roddi o'th râs i'r sawl oll
a al-

a alwer i bob fwydd a Gweinyddiaeth yn yr unrhyw; (yn enwedig i'r rheini a ofodaist i fod yn Flaenoriaid ysprydol ac Athrawon i ni) ac felly cynyscaedda hwy a diniweidrwydd buchedd, fel y gwasanaethont yn ffyddlon ger dy fron, i ogoniant dy ddirfawr enw, ac er lles i'th Eglwys sanctaidd, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

HOll-alluog, a bŷth-fŷwiol Dduw, yr hwn wyt yn peri i ni ewyllysio, a gwneuthur yr hyn fŷdd ddâ ac yn gymmeradwy gan dy fawredd: yr ydym yn gwneuthur ein gostyngedic erfynion attat dros y rheini oll a wnaethont ddaioni i ni, ein cyfeillion, cyfnefeifiaid, a'n gelynion hefyd. Bŷdded dy Dadol law, ni a attolygwn i ti, bŷth arnynt: bydded dy Yspryd glân bŷth gydâ hwy, ac felly tywys hwy yngwybodaeth ac ufuddod dy air, modd y gallont yn y diwedd fwynhâu bywyd tragywyddol, trwy ein Harglwydd Jesu Grist, yr hwn gydâ thi, a'r Yspryd glân, fŷdd yn bŷw ac yn teyrnasu yn un Duw, heb drange na gorphen. *Amen.*

Holl-

HOll-alluog Dduw, yr hwn wyt yn dangos i bawb fy ar gyfeiliorn lewyrch dy wirionedd, er eu dwyn i ffordd cyfiawnder, caniadhâ i bawb a dderbynier i gymdeithas crefydd **Grist**, allu o honynt ymogelyd y cyfryw bethau ac y fydd wrthwyneb i'w proffess, a chanlyn y sawl bethau oll ac a fyddo yn cydtuno a'r unrhyw, trwy ein Harglwydd Jesu Grist. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, Tâd y trugareddau, yddym ni dy weision anheilwngyn rhoddi i ti ddiolch gostynggeiddiaf a ffyddlonaf a'm dy holl ddaioni, a'th drugareddau i ni ac i bob dyn. Ni a'th fendithiwn a'm ein creadigaeth, a'm ein cadwraeth, ac am holl fendithion y bywyd hwn. Eithr uwchlaw pob dlm, a'm dy anfeidrol gariad ym mhrynedigaeth y bŷd trwy ein Harglwydd Jesu Grist, am y moddion c rās ac am obaith gogoniant. Ac ni atolygwn i ti roddi i ni y cyfryw ddwys ac iawn ymfynniad ar dy holl drugareddau, fel y bo ein calonau yn ddiffuant yn ddiolchgar, ac fel y mynegom dy foliant, nid a'n gwefusau yn unig eithr yn ein bucheddau trwy ymroddi i'th wafa-

wafaneth, a thrwy rodio ger dy fron
mewn sancteiddrwydd ac uniondeb
tros ein holl ddyddiau, trwy Jesu Grift
ein Harglwydd, i'r hwn gydâ thydi a'r
Yspryd glân bid yr holl anrhydedd a'r
gogoniant bÿth bythoedd. *Amen.*

HOll-alluog, a thragywyddol Dduw,
Nefol Dâd, yddÿm ni yn oftynge-
dic yn diolch i ti fod yn wiw gennit
ein galw i wybodaeth dy ras, a ffydd
ynot; dyro ini dy Yspryd glân, fel y ga-
ner ni eilwaeth, ac ein gwneier yn eti-
feddion iechyd tragywyddol, trwy
ein Harglwydd Jesu Grift, yr hwn fÿdd
yn bÿw, ac yn teyrnasu gydâ thi, a'r
Yspryd glân, yr awr hon ac yn dragy-
wydd. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yddÿm yn rhoddi
i ti oftyngedic ddiolch, a'm ryn-
gu bodd i ti ein gwared *oddiwrth bery-
glon ac enbydrwydd y nòs aeth heibio*: ac
ni attolygwn i ti ganiadhau, drugaroc-
caf Dâd, allu o honom drwy dy gyn-
northwy di fÿw yn ffyddlawn, a rhodio
yn ol dy ewyllys di yn y fuchedd bre-
fennol hon, a hefyd bod yn gyfrannog-
ion o'r gogoniant tragywyddol yn y
fu-

fuchedd a ddaw trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yr hwn a roddaiſt i ni rŵd y prŷd hyn, drwy gyfundeb a chyd-gyfarch i weddio arnat; ac wyt yn addo pan ymgynnullu dau neu drî yn dy enw, bôd i ti ganiadhâu eu gofynion: cyflawna yr awr hon, ô Arglwydd, ddymuniad a deifyfiad dy weifion, fel y bo mwyaf buddiol iddynt, gan ganiadhâu i ni yn y bŷd hwn wybodaeth am dy wirionedd, ac yn y bŷd y ddaw, bywyd tragywyddol. *Amen.*

EIn Tâd yr hwn wyt yn y nefoedd, sancteiddier dy enw. Deuet dy deyrnas. Bid dy ewyllys ar y ddaiar, megis y mae yn y nefoedd. Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol. A maddeu i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ni i'n dyledwŷr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; eithr gwaret ni rhag drwg: Canys eiddot ti yw'r Deyrnas a'r gallu, a'r gogoniant yn oes oesoedd. *Amen.*

Rhâd

Rhâd ein Harglwydd Jesu Grist, a ferch Duw, a chymdeithas yr Yspryd glân, a fyddo gyda ni oll bŷth bythoedd. *Amen.*

Gweddian i'w harferu ganol dydd.

Pfal. 55. 18.

*Hwyr, a boreu, a banner dydd y gwedd-
iaf, y byddaf daer ac efe a glyw
fy lleferydd.*

DUw, yr hwn â wyddost ein bôd ni wedi ein gosod mewn cymmaint a chynnifer o beryglon, ac nas gallwn o herwydd gwendid dynol, sefyll bôb amser yn uniawn: caniadhá i ni y cyfryw dy nerth a'th nodded i'ncymmorth, ymhôb perygl, ac i'n harwain trwy bôb profedigaeth, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

DUw, yr hwn wyt wîr nerth i bawb oll ac y sy yn ymddiried ynot, yn drugarog derbyn ein gweddian: a chan na ddichon gwendid ein marwol anian wneuthur dim dâ hebot ti, caniadhá i
ni

ni gymmorth dy râd, fel y bo i ni gan gadw dy orchymynion, ryngu bodd i ti ar ewyllys a gweithred; trwy Jesu Grist ein Harglwydd, *Amen.*

DUw, yr hwn a arlwyaiſt i'r rhai a'th garant gyfryw bethau daïonus ac y fydd uwch ben pob deall dŷn, tywallt i'n calonau gyfryw ferch arnat, fel y byddo i ni gan dy garu uwchlaw pob dim, allu mwynhâu dy addewidion, y rhai fy fwy rhagorol na dim a fedrom ni ei ddeisyf; trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

ARglwydd yr holl nerth a'r cader-nid, yr hwn wyt Awdwr a rhoddwr pob daioni, planna yn ein calonau gariad dy enw, ychwanega ynom wîr grefydd, maetha nŷni a phob daioni, ac o'th fawr drugaredd, cadw ni yn yr unrhyw, trwy Jesu Grist ein Harglwydd, *Amen.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw, dyro i ni anghwaneg o ffydd, go-baith, a chariad perffaith, ac fel y gallom gael yr hyn yr wyt yn ei addo, gwnâ i ni garu yr hyn yr wyt yn ei

orchymyn, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

CAdw, attolygwn i ti Arglwydd, dy Eglwys a'th dragywyddol drugaredd: a chan na ddichon gwendid dyn hebot ti onid syrthio, cadw ni bŷth trwy dy borth oddiwrth bob peth niweidiol, ac arwain ni at bob peth buddiol i'n hiechydwrïaeth, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

ARglwydd, ni attolygwn i ti, gadw dy deulu yr Eglwys mewn duwioldeb gwaftadol; fel y bo trwy dy nodedd ti, iddi gael ei gwaredu oddiwrth bob gwrthwyneb, ac yn ddefosionol ymroi i'th wasanethu di mewn gweithredoedd dâ, er gogoniant i'th enw, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

MAwr ddiolchwn i ti drugaroccaf Dâd, ryngu bodd it ein had-eniâth Yspryd glân, a'n derbyn yn blant i ti dy hun trwy fabwys, a'n corphori i'th lân Eglwys; ac yn oltyngedic yr attolygwn i ti ganiadhâu, gan ein bod ni yn feirw i bechod, ac yn fyw i gyfiawnder, ac yn gladdedig gyda Grist yn ei

ei angeu, allu croeshoelio yr hên ddŷn, ac yn hollawl ymwrthod â holl gorph pechod: ac megis ydd ŷm gwedi ein gwneuthur yn gyfrannogion ô angeu dy Fâb, ein bôd hefyd yn gyfrannogion o'i gyfodiad; ac felly o'r diwedd, yng-hŷd a'r rhan arall o'th lân Eglwys bôd o honom yn etifeddion dy deyrnas dragywyddol, trwy Jesu Grist ein Har-glwydd. *Amen.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw, yr hwn trwy dy sanctaidd Apostl a'n dyscaist i wneuthur gweddiau ac erfyniau, i ddiolch dros bob dŷn; yr ydym ni yn oftyngedic yn attolwg i ti yn drugaroccaf dderbyn ein gweddiau hyn, y rhai 'r ydym yn eu hoffrwm i'th dduwiol fawredd, gan attolygu i ti ysprydoli yn wastad yr Eglwys gyffredinol ag yspryd y gwirionedd, undeb, a chyd-gordio; a chaniadha i bawb ac sy yn cyffessu dy enw sancteiddiol, gydtuno yngwirionedd dy sanctaidd air, a byw mewn undeb, a duwiol gariad. Ni a attolygwn i ti hefyd gadw, ac amddiffyn holl Gristianus Frenhinoedd, Tywysogion a Llywiau-wŷr; ac yn enwedig dy wafanaeth-ddy-

ddynion *William â Mari*, ein Brenhin
 a'n Brenhines, fel y caffom danynt hwy
 ein llywodraethu yn dduwiol ac yn he-
 ddychol : a chaniadhâ i'w holl Gyngor
 hwynt, ac i bawb ac y fydd wedi eu
 gosod mewn awdurdod danynt, allu yn
 gywir, ac yn uniawn rannu cyfiawnder, er
 cospi drygioni a phechod, ac er maentim-
 io dy wîr grefydd di, a rhinwedd ddâ.
 Dyro rād, Nefol Dād, i'r holl Efcobion,
 â Churadiad (*yn fwy arbennig i'r rheini
 yngofal pa rai y gosodaisſt ni*) fel y gallont
 drwy eu buchedd a'u hathrawiaeth o-
 fod allan dy wîr a'th fywiol air, a gwa-
 fanaethu dy sanctaidd sacramentau yn
 iawn ac yn ddyladwy ; a dyro i'th holl
 bobl dy nefol rād, ac yn enwedig i'r
 gynnulleidfa hon fydd yma yn gydry-
 chiol, fel y gallont ag ufudd galon â
 dyledus barch wrando a derbyn dy sanct-
 aidd air, gan dy wafanaethu yn gywir
 mewn sancteiddrwydd ac uniondeb holl
 ddyddiau eu bŷwyd. Ac yddŷm yn o-
 styngedig yn atolygu i ti o'th ddaioni
 Arglwydd gonfforddio a nerthu pawb ac
 y fy' yn y bywyd trangedic hwn, mewn
 trwbl, tristwch, angen, clefyd, neu ryw
 wrthwyneb arall. Ac yr ŷm ni hesyd yn
 hendithio dy enw sanctaidd & ran dy

weision â ymadawfant a'r bywyd yma yn dy ffydd di a'th ofn, gan attolygu i ti roddi i ni râs felly i ddilyn eu enfamplau dà hwy, fel gydâ hwynt y gallom fod yn gyfrannogion o'th deyrnas nefol : caniadhâ hyn, ô Dâd, er cariad ar Jesu Grist, ein unig Gyfryng-ŵr, a'n Dadleu-ŵr. *Amen.*

O Drugarog Dduw, yr hwn a wnaethost bob dyn, ac ni chashêi ddim a'r a wnaethost, ac ni fynnit farwolaeth pechadur, onid yn hytrach ymchwelyd ô honaw a byw : trugarhâ wrth yr holl Iddewon, Twrciaid, Anffyddlonion, a Hereticiaid, a chymmer oddiwrthynt bob anwybodaeth, caledwch calon a thremyg ar dy air, ac felly dŵg hwynt adref, wynfydedic Arglwydd, at dy braidd, fel y bônt gadwedic ym-mhlîth gweddillion y gwîr Israeliaid, a bod yn un gorlan, dan yr un bugail Jesu Grist ein Harglwydd, yr hwn fydd yn byw ac yn teyrnasu gydâ Thydi a'r Ysryd glân, un Duw, heb drangc na gorphen. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yr hwn wyt yn dangos i bawb sy'ar gyfeiliorn lewyrch dy wirionedd, er eu dwyn i ffordd cyfi-

cyfiawnder, caniadhâ i bawb a dderby-
nier i gymdeithas cretydd Grist, allu o
honynt ymogelyd y cyfryw bethau ag
y fydd wrthwyneb i'w proffess, a chan-
lyn y sawl bethau oll ac a fyddo yn
cydtuno a'r unrhyw, trwy ein Har-
glwydd Jesu Grist. *Amen.*

O Dduw, gan na allwn ni hebot ti
ryngu bodd i ti, o'th drugaredd
caniadhâ fod i'th lân Ysryd ymhôb
pêth uniawni a llywiau ein calonau,
trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Holl-alluog Dduw, yr hwn a addew-
aist wrando eirchion y rhai â
ofynnant yn enw dy Fâb, ni a attoly-
gwn i ti ollwng yn drugarog dy glustiau
attom ni, y rhai a wnaethom yr awr
hon ein gweddiau a'n erfynion attat, a
chaniadhâ am y pethau hyn a archafom
yn ffyddlawn yn ôl dy ewyllys, allu o
honom eu caffael yn hollawl, i borthi
ein hangen, ac er eglurhâu dy ogoni-
ant, trwy Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

EIn Tâd, yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw. Deuet dy
deyrnas. Bid dy Ewyllys ar y ddaiar, me-
gis y mae yn y nefoedd. Dyro i ni
C 2 heddyw

heddyw ein bara beunyddiol. A maddew i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ni i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; Eithr gwaret ni rhag drwg: Canys eiddot ti yw'r Deyrnas, a'r gallu, a'r gogoniant yn oes oesoedd.
Amen.

TAngneddyf Dduw yr hwn fydd uwchlaw pob deall, a gadwo eich calonnau a'ch meddyliau yngwybodaeth a chariad Duw, a'i Fâh Jesu Grist ein Harglwydd. A Bendith Dduw holl-alluog, y Tâd, y Mâb, a'r Yspryd glân, a fyddo i'ch plith, ac a drigo gyda chwi yn wastad. *Amen.*

Gweddiau am y Nos.

Psalm 141. 1, 2.

Arglwydd yr wyf yn gwacddi arnat brysfia attaf: clyw fy llais pan lefwyf arnat. Cyfeirier fy ngwacddi ger dy fron fel aroglarth, a derchafiad fy nweylaw fel yr offwrwm prynuhaenol.

HOll-alluog Dduw, a thrugaroccaf Dâd, Ni aethom ar gyfeiliorn allan o'th ffyrdd di, fel defaid ar gyfsgoll;
Nyni

Nyni a ddilynasom ormod ar amcanion,
a chwantau ein calonnau ein hunain :
Nyni a wnaethom yn erbyn dy sanctei-
ddiol gyfreithiau : Nyni adawsom heb
wneuthud y pethau, a ddylesym eu
gwneuthur, Ac a wnaethom y pethau ni
ddylesym eu gwneuthur ; Ac nid oes
iechyd ynom, Eithr tydi ô Arglwydd
cymmer drugaredd arnom ddrwg wei-
thred-wyr truain, Arbet ti hwynthwy, ô
Dduw, y rhai sy' yn cyflessu eu beiau ;
Cyweiria di y sawl fydd yn edifar'us : yn
ôl dy addewidion a hyfpyflwyd i ddyn
yng-Hrist Jesu ein Harglwydd. A cha-
niadhâ drugaroccaf Dâd er ei fwyn ef,
fyw o honom rhac llaw mewn duwiol,
union a sobr fuchedd, i ogoniant dy sanct-
eiddiol enw. *Amen.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw, yr
hwn ni chashei ddim a'r y wnae-
thost, ac a faddeui bechodau pawb
ysy'edifeiriol, crêa a gwnâ ynom newydd
a drylliedic galonnau ; fel y bo i ni gan
ddyledus ddoluriau am ein pechodau, a
chyfaddef ein trueni, allu caffael gennit,
Duw yr holl drugaredd, gwbl faddeuant
a gollyngdod, trwy Jesu Grist ein Har-
glwydd. *Amen.*

A Rglwydd, attolygwn i ti ollwng dy bobl oddiwrth eu camweddau, fel y byddom trwy dy ddawnus drugaredd ryddion oddiwrth rwymedigaethau ein holl bechodau, y rhai drwy ein cnawdol freuolder a wnaethom: caniadhâ hyn er cariad ar Jesu Grist ein Harglwydd bendigedic a'n Jachawdwr. *Amen.*

O Drugarog Arglwydd, ni attolygwn i ti ganiadhâu i'th ffyddlawn bobl faddeuant â thangneddyf, fel y glanhâer hwynt oddiwrth eu holl bechodau, ag y gwafanaethont ti â meddwl heddychol, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

C Aniadhâ, ni attolygwn i ti holl-alluog Arglwydd, fod i ni y rhai a haeddafom gael ein poeni am ein drwg weithredoedd, trwy gonffordd dy râd di, allu yn drugarog gael hawshâd, trwy ein Harglwydd a'n Jachawdwr Jesu Grist. *Amen.*

D Uw, oddiwrth ba un y daw pob adduned sanctaidd, pob cyngor dâ, a phob gweithred gyfiawn, dyro i'th wafanaeth-ddynion y rhyw dangneddyf a'r na ddi-

ddichon y byd ei rod-di; modd y gallo
ein calonau ymroi i ufuddhâu i'th or-
chymynion; a thrwy dy amddiffynniad
i ni rhac ofn ein gelynion, allu o ho-
nom dreulio ein hamfer mewn heddwch
a thangneddyf, drwy haeddedigae-
thau Jesu Grist ein Jachawdwr. *Amen.*

GOleua ein tywyllwch, ni attoly-
gwn i ti ô Arglwydd; a thrwy dy
fawr drugaredd, amddiffyn nyni rhac
pob perygl ac enbydrwydd y nôs hon,
er ferch ar dy un Mab ein Jachawdwr
Jesu Grist. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yr hwn wyt yn
gweled nad oes gennym ddim me-
ddiant o'n nerth ein hunain i'n cym-
morth ein hunain, cadw di ni oddifewn
ac oddi-allan, sef enaid a corph; fel yr
amddiffynner ni rhag pob gwrthwyneb
a ddigwyddo i'r corph, a rhag pob drwg
feddwl a wnâ niwed na chynnwrf i'r e-
naid, trwy Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

ODduw, nodd-ŵr pawb oll y fydd yn
ymddiried ynot, heb ba un nid oes
dim nerthawg, na dim sanctaidd, chwa-

nega ac amlhâ arnom dy drugaredd, fel y gallom (a thi yn Llywiauwr ac yn Dywyfog i ni) dreiddio drwy 'r pethau bydol, modd na chollom yn llŵyr y pethau tragywyddol: caniadhâ hyn, Nefol Dâd, er mwyn Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

O Duw, yr hwn trwy dy ddiball ragluniaeth wyt yn llywodraethu pob peth yn y Nêf a'r ddaiar; yn ufudd ni attolygwn i ti fwrw oddiwrthym bob peth niweidiol, a rhoddi o honot i ni bob peth a fyddo dâ ar ein llês, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Holl-gyfoethog a thrugarog Dduw, o'th ragorol ddaioni cadw ni, ni attolygwn i ti, rhag pob peth a'n dryga, fel y byddom yn barod yn enaid a chorph i allu a chalonnau rhyddion gyflawni y cyfryw bethau a fynnit ti eu gwneuthur, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

CAniadhâ, Arglwydd, ni â attolygwn i ti, fod ic hŵyl y byd hwn, trwy dy reoledigaeth di, gael ei drefnu mor dangneddyfol ac y gallo dy Eglwys dy wafa-

wafanaethu yn llawen ymhôb duwiol
heddwch, trwy Jesu Grist ein Harglwydd
Amen.

HOll-alluog a thragywyddol Dduw,
trwy yspryd pa un y llywodraethir ac y sancteiddir holl gorph yr Eglwys, derbyn ein erfynion a'n gweddïau, y rhai yr ydym ni yn eu hoffrwm gerdy fron di dros bob grâdd o ddynion yn dy sanctaidd Eglwys, fel y bo i bob aelod o honi yn ei alwedigaeth a'i wafanaeth, allu yn gywir, ac yndduwiol dy wafanaethu di, trwy ein Harglwydd a'n Iachawdwr Jesu Grist. *Amen.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw, fe'n dyscir gan dy air sanctaidd fod calonnau Brenhinoedd wrth dy reolaeth a'th lywodraeth di, a'th fod ti yn eu gosod hwynt ac yn eu hymchwelyd, fel y mae dy Dduwiol ddoethineb yn gweled bod yn oreu: yr ydym ni yn ofstyngedig yn attolwg i ti felly ofod a llywodraethu calonnau *William a Mari* ein Brenhin a'n Brenhines, fel y gallont yn eu holl feddyliau, geiriau, a gweithredoedd yn wastad geisio dy anrhyddedd di, a'th ogoniant; a myfyrio ar gadw dy bobl a roddwyd yn eu cadwraeth

eth hwynt, mewn digonoldeb, tangneddyf, a duwioldeb : caniadhâ hyn drugarog Dâd, er cariad ar dy anwyl Fâb Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

O Arglwydd ein Duw, yr hwn wyt yn cynnal pob peth yn y Nef, a'r ddaiar, derbyn ein ufudd weddiau gydâ diolch tros ein goruchel Arglwydd a'n Harglwyddes y Brenhin *WILLIAM* ar Frenhines *MARI*, y rhai drwy dy ragluniaeth a derchefaist i lywodraethu arnom : ac telly gydâ hwynt bendithia yr holl Frenhinawl deulu a gwlith dy Nefol yspryd ; fel y bo iddynt gan ymddiried yn oestad yn dy ddaioni, a bod yn amddiffynnedig gan dy allu, a choronedig a'th rasol a'th ddiball ffafr, gael parhâu ger dy fron mewn iechyd, heddwch, llawenydd, ac anrhydedd, hir einioes a ffynnadwy ar y ddaiar ; ac yn ol y fuchedd hon mwynhâu bywyd a gogoniant tragywyddol yn Nheyrnas Nef trwy haeddedigaethau a chyfryngiad Jesu Grist ein Hiachawdwr, yr hwn yda yr Tâd, a'r Yspryd glân fydd yn byw ac yn teyrnasu yn un Duw, heb drangc na gorphen. *Amen.*

O Dduw

O Dduw grafusaf, yn ufudd attolygwn i ti, megis tros y Deyrnas hon yn gyffredinol, felly yn enwedig tros y rhai y gyfodaist i reoli arnom: deilyngu o honot lywio a llwyddo eu holl ymgynghoriadau a'u gweithredoedd er derchafiad i'th ogoniant, er daioni i'th Eglwys, ac er diogelwch, anrhydedd a llwyddiant i'n Harglwydd Frenhin a'n Brenhines, a'u teyrnafoedd: trwy eu llafur hwy felly trefner a gwaftattâer pob peth ar y sail oreu, a chadarnaf; fel y bo Heddwch a Dedwyddwch, Gwirionedd a Chyfiawnder, Ffydd a Duwioldeb yn sefydlog yn ein plîth trwy'r holl Genhedlaethau. Hyn a phob peth arall anghenrhaid iddynt hwy, i ni, ac i'th Eglwys oll, yr ym yn oſtyngedig yn eu herfyn yn Enw a Chyfryngdod Iesu Grift ein Harglwydd a'n Jachawdwr bendigedig. *Amen.*

Holl-alluog Dduw, rhoddwr pob dawn daionus, yr hwn o'th Dduwiol ddarbodaeth a osodaist amrafael raddau yn dy Eglwys, ni attolygwn yn ufudd i ti, roddi o'th rês i'r sawl oll a alwer i bob fŵydd a Gweinyddiaeth yn yr unrhyw; (*yn enwedig i'r rheini a rodddist*)

ddaiſt i fod yn Flaenoriaia yſprydol ac Athrawon i ni) ac felly cyflawna hwynt a diniweidrwydd buchedd, fel y gwafanaethont yn ffyddlon ger dy fron, i ogoniant dy ddirfawr enw, ac er llës i'th Eglwys sanctaidd, trwy Jefu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

HOll-alluog a byth-fywiol Dduw, yr hwn wyt yn peri i ni ewyllysio, a gwneuthur yr hyn fydd ddâ ac yn gymmeradwy gan dy fawredd; yr ydym yn gwneuthur ein goſtyngedic erfynion attat dros ein cynnorthwywyr, ceraint, cyfeillion, ië tros ein hõll elynion hefyd. Bydded dy Dadol law, ni atto. lygwn i ti, byth ærnynt; bydded dy Yſpryd glân byth gydâ hwy, ac felly tywys hwy yngwybodaeth dy air, modd y gallont yn y diwedd, ſwynhâu bywyd tragywyddol trwy ein Harglwydd Jefu Grift, yr hwn gydâ thi, a'r yſpryd glân fydd yn byw ac yn teyrnafu yn un Duw, heb drange na gorphen. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yr hwn wyt yn dangos i bawb ſy' ar gyfeiliorn lewyrch dy wirionedd, er eu dwyn i ffordd cyfiawnder, caniadhâ i bawb a dder-

dderbynier i gymdeithas crefydd Grist, allu o honynt ymogelyd y cyfryw bethau ag y fydd wrthwyneb i'w proffess, a chanlyn y fawl bethau oll ag a fyddo yn cydtuno a'r unrhyw, trwy ein Harglwydd Jesu Grist. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, Tâd y trugareddau, yr ydym ni dy weision anheilwng yn rhoddi i ti ddiolch gostyng-eiddiaf a ffyddlonaf am dy holl ddaioni, a'th drugareddau i ni ac i bob dyn. Ni a'th fendithiwn am ein creadigaeth, am ein cadwraeth (*yn arbennig am hwnnw o'r dydd beddyw*) ac am holl fendithion y bywyd hwn. Eithr uwchlaw pob dim, am dy anfeidrol gariad ym-mhrynedigaeth y byd trwy ein Harglwydd Jesu Grist, am y moddion ô rās, ac am o-baith gogoniant. Ac ni attolygwn i ti roddi i ni y cyfryw ddwys ac iawn ymfynniad ar dy holl drugareddau, fel y bo ein calonnau yn ddifffuant yn ddiolchgar, ag fel y mynegom dy foliant, nid a'n gwefusau yn unic, eithr yn ein bucheddau trwy ymroddi i'th wasanaeth a thrwy rodio ger dy fron mewn sanct-eiddrwydd ac uniondeb tres ein holl ddyddiau, trwy Jesu Grist ein Harglwydd,

glwydd, i'r hwn gyda thydi a'r yspryd glân, bîd yr holl anrhydedd a'r gogoni-
ant bÿth bythoedd. *Amen.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw,
Nefol Dâd, ydd ym ni yn oftynge-
dic yn diolch i ti tod yn wiw gennit ein
gaiw i wybodaeth dy râs, a ffydd ynot;
ychwanega yr wybodaeth hon a cha-
darnhâ y ffydd hon ynom yn wastad:
dyro i ni dy yspryd glân fel y ganer ni
eilwaith, ac ein gwneier yn etifeddion
iechyd tragywyddol, trwy ein Har-
glwydd Jesu Grift, yr hwn fydd yn byw
ac yn teyrnasu gyda thi, a'r yspryd
glân, yr awr hon ac yn dragywydd. *A-
men.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw,
yr hwn wyt yn llywiau pob peth
yn y Nef a'r ddaiar, clyw yn drugaroc
eirchion dy bobl, a chaniadhâ i ni dy
dangneddyf holl ddyddiau ein bywyd
trwy Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

EIn Tâd, yr hwn wyt yn y nefoedd,
fancteiddier dy enw. Deuet dy deyrn-
as. Bid dy ewyllys ar y ddaiar megis y
mae yn y Nefoedd. Dyro i ni heddyw
ein

ein bara beunyddiol. A maddeu i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ni i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; Eithr gwaret ni rhag drwg. *Amen.*

I Rafusaf drugaredd a noddod Duw y gorchymynnwn ein hunain y nôs hon ac yn dragywydd. O Arglwydd bendithia a chadw ni. Llewyrched yr Arglwydd ei wyneb arnom, a thrugarhaed wrthym, Derchafed yr Arglwydd ei wyneb arnom, a rhodded i ni dangneddyf yr awr hon ac yn oes oesoedd. *Amen.*

Gwedd.

GWEDDIAU *i'w dywedd ar amser Impryd a Gostyngeiddrwydd.*

- Pfal. 51. 1. *Trugarhâ wrthyf, ô Dduw
yn ol dy drugarogrwydd; yn ôl lliaws dy
dosturiaethau delêa fy anwireddau.*
2. *Golch fi yn llwyr-ddwys oddi-wrth fy
anwiredd; a glanhâ fi oddiwrth fy
mbechod.*
3. *Canys yr wyf yn cydnabod fy ngham-
weddau; a'm pechod sydd yn wastad
ger fy mron.*
9. *Cuddia dy wyneb oddiwrth fy mbe-
chodau; a delêa fy holl anwireddau.*
10. *Crêa galon lân ynof, ô Dduw; ac ad-
newyddda yspryd uniawn o'm mewn.*
11. *Na fwrw fi ymaitb oddi-ger dy fion;
ac na chymmer dy yspryd sanctaidd oddi-
iwrthyf.*
12. *Dyŵo drachefn i mi orfoledd dy ie-
chydwriaeth; ac a'th hael yspryd cyn-
nal fi.*

Holl-alluog Dduw, Tâd ein Har-
glwydd Jesu Grist, gwneuthur-wr
pob dim, barnwr pob dyn, yddŷm ni yn
cydnabod ac yn ymofidiodros ein amryw
becho-

bechodau a'n anwiredd y rhai o ddydd i ddydd yn orthrwm a wnaethom, ar feddwl, gair, a gweithred yn erbyn dy Dduw-
iol Fawredd, gan annog yn gyfiawnafl dy ddigofaint a'th far i'n herbyn. Yr ydym yn ddifrifol yn edifarhau, ac yn ddrwg gan ein calonau, dros ein camweithredoedd hyn, eu coffa fy' drwm gen-
nym, eu baich fydd anrhaith ei oddef : trugarhâ wrthym drugaroccaf Dâd, er mwyn dy un Mâb ein Harglwydd Jesu Grist, maddeu i ni yr hyn oll a aeth hei-
bio, a chaniadhâ i ni allu bŷth o hyn allan dy wafanaethu a'th fodloni, mewn newydd-deb buchedd, er anrhydedd a go-
goniant dy Enw, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

O Alluoccaf Dduw, a thrugaroccaf Dâd, yr hwn wyt yn tolturio wrth bob dŷn, ac nid wyt yn cashâu dim a'i a wnaethost, yr hwn nid ewyllyfi farwolaeth pechadur, onid bŷw o honaw ac ymchwelyd oddiwrth bechod, a bod yn gadwedig; yn drugaroc maddeu ein camweddau, derbyn a chonfforddia ni, y rhai ydym yn flin ac yn orthrwm gen-
nym faich ein pechodau. Ti biau o briodolder drugarhâu, i ti yn unig y per-
D thyn

thyn madden pechodau: Arbet nyny
am hynny Arglwydd daionus. Arbet
dy bobl y rhai a brynaist. Na ddwg dy
weision i'r farn, y rhai ynt bridd gwael
a pechaduriaid truain; eithr ymchwel
felly dy lîd oddiwrthym, y rhai ym yn
ostyngedic yn cydnabod ein gwaeledd,
ac yn wîr edifeiriol gennym ein beiau.
Felly bryllia i'n cynnorthwyo yn y bÿd
a ddaw, trwy Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

YMchwel di ni, ô Arglwydd daionus,
ac yna yr ymchwelir ni, ystyria
ô Arglwydd, ystyria wrth dy bobl, y
rhai fydd yn ymchwelyd attat trwy wyl-
lofain, ymprydio, a gweddio; canys
Duw trugaroc ydwyt ti, llawn tofturi,
yn ddà dyymynedd, ac yn fawr dy war-
der, yr wyt yn arbed pan ym yn haeddu
poenau, ac yn dy lîd yddwyt yn meddwl
am drugaredd. Arbed dy bobl, Ar-
glwydd daionus, arbed hwy, ac na ddyc-
cer dy etifeddiaeth i waradwydd, clÿw
nyny ô Arglwydd, canys mawr yw dy
drugaredd, ac yn ôl lliaws dy drugaredd-
au edrych arnom, trwy haeddedigae-
thau a chyfryngdod dy fendigedic Fâb
Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Can-

CAniadhâ, ni attolygwn i ti holl-alluog Dduw, fod i ni y rhai a haeddafom gael ein poeni am ein drwg weithredoedd, trwy gonffordd dy râd ti, allu yndrugaroc gael hawshâd, trwy ein Harglwydd a'n Iachawdwr Jesu Grist. *Amen.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw, yr hwn yn wastad wyt barottach i wrando, na nynt i weddio, ac wyt arferol o roddi mwy nac a archom, neu a ryglyddom: tywallt arnom amllder dy drugaredd, gan faddeu i ni y cyfryw bethau ag y mae ein cydwybod yneu hofni, a rhoddi i ni y cyfryw ddaionus bethau nad ym deilwng i'w gosyn, ond trwy ryglyddon a chyfryngiad Jesu Grist dy Fâbdi, a'n Harglwydd ni. *Amen.*

ODduw, Bendigedic Fâb yr hwn a ymddangosodd, fel y dattodei weithredoedd Diafol, ac y gwnae ni yn feibion i Dduw, ac yn etifeddion bywyd thragywyddol, caniadhâ i ni, ni attolygwn i ti gan fod gennym y gobaith hyn, ein puro ein hunain, megis y mae ynteu yn bûr, fel pan yr ymddangoso eilwaith gyda nerth a gogoniant mawr, i'ngwne-ler yn gyffelyb iddo ef yn ei dragwydd-

ddol a'i ogoneddus Deyrnas: ymhâ un
gydâ thi, o Dâd, a chydâ thi, o Yspryd
glân, y mae ef yn bŷw ac yn teyrnasu,
bŷth yn un Duw heb drangc na gorphen.
Amen.

O Arglwydd, ni a attolygwn i ti gan-
iadhâu i ni râd i wrthlâdd pro-
fedigaethau y bŷd, y cnawd a'r cythrael,
ac a phŷr galon a meddwl i'th ddilyn di
yr unig Dduw, trwy Jesu Grift ein Har-
glwydd. *Amen.*

D Yrcha, Arglwydd, attolygwn i ti
dy gadernid, a thyred i'n plŷth, ac
a mawr nerth cymmorth ni; fel gan fod
arnom (o herwydd ein pechodau a'n
hanwiredd) ddirfawr luddias a rhwystr
i redeg yr yrfa a ofodir o'n blaen; by-
dded i'th ddaionus râd ti ein gwared ni
yn ebrwydd trwy ddiwygiad dy Fâb a'n
Harglwydd i'r hwn gydâ thi a'r Yspryd
glân y byddo anrhydedd a gogoniant yn
oes oesoedd. *Amen.*

D Uw, yr hwn wyt yn wîr nerth i
bawb oll ag y fy'yn ymddiried y-
not, yn drugarog derbyn ein gweddïau;
a chan na ddichon gwendid ein marwol
anian wneuthur dim dâ hebot ti, cani-
adhâ

adhâ i ni gymmorth dy råd, fel y bo i ni gan gadw dy orchymynion, ryngu bodd i ti ar ewyllys a gweithred, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

A Rglwydd yr holl nerth a'r cader-nid, yr hwn wyt Awdwr a rhoddwr pob daioni, planna yn ein calon-nau gariad dy Enw, ychwanega ynom wir grefydd, maetha nyni a phob daioni, ac o'th iawr drugaredd cadw ni yn yr unrhyw, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

C Aniadhâ i ni, Arglwydd, attolygwn i ti, yr Ysryd i feddwl ac i wneuthur bÿth y cyfrw bethau ag a fo gyfiawn, fel y byddo i ni (y rhai ni allwn hebot wneuthur dim fy'ddâ) allu trw'o ti fÿw yn ol dy ewyllys, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

A Rglwydd, attolygwn i ti, fod i'th wastadol dosturi lanhâu ac amddiffyn dy Eglwys, a chan na all hi barhâu mewn diogelwch heb dy fendigedic nodded, cadw hi bÿth gan dy borth a'th ddaioni, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

O Arglwydd, Creawdr a Cheidwad pob dŷn, yn oftyngedic attolygwn i ti, tros bob 'stâd a grâdd ô ddynion, ar fod yn wiw gennit hySpyfu iddynt dy ffyrdd, dy iechydwriaeth i'r holl Genhedloedd. Yn bennaf erfynniwn arnat tros lwyddiannus, 'stâd yr Eglwys Gathollic, fel gan gael ei harwain a'i llywio gan dy Yspryd grafusol, y caffo pawb yn eu proffesu, ac yn eu galw eu hunain yn Gristianogion, eu tywys ar hyd ffordd y gwirionedd, a chynnal y ffydd mewn undeb yspryd, rhwymyn tangneddyf ac uniondeb buchedd. Yn ddiweddaf, ni a orchymynwn i'th Dadawl ymgeledd y rhai oll a gystuddir mewn un modd, neu fŷdd yn gyfyng arnynt mewn meddwl, corph, neu 'stâd, ryngu bodd i ti eu diddanu, a'u cymmorth, yn ol angenrheidiau pob un, gan roddi iddynt ymmynedd dan eu dioddefiadau, a dedwyddol ymwared o'u holl gystuddiau. A hyn a erfyniwn er mwyn Jesu Grist. *Amen.*

O Dduw, yr hwn biau ô naturiaeth a phriodoldeb, drugarhâu yn wastad a maddeu, derbyn ein ufudd weddiau, ac er ein bod ni yn rhwym gan gaeth-

gaethiwed cadwynau ein pechodau; er hynny dattoder ni gan dofturi dy drugaredd, er anrhydedd Jesu Grist ein Cyfryng-ŵr, a'n Dadleu-ŵr. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, ffynnon yr holl ddoethineb, yr hwn wyt yn gwylbod ein angenrheidiâu cyn y gofynnom, a'n hanwybodaeth yn gofyn: ni attolygwn i ti, dofturio wrth ein gwendid, a'r pethau hynny, y rhai oblegid ein annheilyngdod ni seiddiwn, ac oblegid ein dallineb ni fedrwn eu gofyn, fod yn deilwng gennit eu rhoddi i ni, er teilyngdod dy Fâb Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

EIn Tâd, yr hwn wyt yn y Nefoedd, sancteiddier dy Enw. Deuet dy deyrnas. Bid dy Ewyllys ar y ddaiar megis y mae yn y Nefoedd. Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol. Amaddeu i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ni i'n dyled-wŷr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth, Eithr gwaret ni rhag drwg: canys eiddot ti yw'r Deyrnas, a'r gallu, a'r gogoniant yn oes oesoedd. *Amen.*

GWEDDIAU i'w dywedyd yn amser trallod a blin- derau.

TRô ni, ô Dduw ein iechydwri-
aeth, a thorr ymmaith dy ddigofaint
wrthym. *Psal.* 85. 4.

Dychwel, Arglwydd, pa hyd? ac edi-
farhâ o ran dy weifion. *Psal.* 90. 13.

Diwalla ni yn foreu a'th drugaredd;
fel y gorfoleddom ac y llawenychom
dros ein holl ddyddiau. *Psal.* 90. 14.

Llawenhâ ni yn ol y dyddiau y cy-
studdiaist ni, a'r blynyddoedd y gwelfom
ddrygfyd. *Psal.* 90. 15.

[O herwydd ein bod i edrych ar ein trall-
od a'n blinderau, nid yn unig megis profia-
dau o'n ffydd a'n hymmynedd ni, ond hefyd
megis Cospedigaethau am ein pechodau:
gan hynny nid eill fod allan o bryd i ni yr
awerhon ein ymddarostwng ein hunain am
danynt ger bron Duw, meron ympryd a
gweddi. I'r diben ymma o flaen y gweddiau
hyn a ganlyn, chwi a ellwch ddywedyd
cynnifer ac a dybioch yn gymmwys allan
o'r Gwasanaeth o'r blaen am ymddarostyng-
iad; pa fodd bynnac na adewch heibio y
tri

trî chyntaf, sêf y Gyffes, ar ddau hynny yn y Commynasiwn.]

HOll-alluog a thragywyddol Idduw, yr hwn yn wastad wyt barottach i wrando, na nŷni i weddio, ac wyt arferol ô rddi mwy nac a archom, neu a ryglyddom, tywallt arnom amllder dy drugaredd, gan faddeu i ni y cyfryw bethau ac y mae ein cydwybod yn eu hofni, a rhoddi i ni y cyfryw ddaionus bethau, nad ym deilwng i'w gofyn, ond trwy ryglyddon a chyfryngiad Jesu Grist dy Fâb di, a'n Harglwydd ni. *Amen.*

ARglwydd, ni attolygwn i ti, gadw dy deulu yr Eglwys mewn dwiolder gwaftadol, fel y bô trwy dy nodded ti, iddi gael ei gwaredu oddi wrth bob gwrthwyneb, ac yn ddefosiol ymroi i'th wafanaethu di mewn gweithredoedd dâ, er gogoniant i'th enw, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

DUw Tâd trugaroc, yr hwn nid wyt yn dirmygu uchenaidd calon gyfuddiedic, nac adduned y gorthrymmedic: cynnorthwya yn drugarog ein gweddian

fel y byddo i ni y rhai a gospir yn gyfiawn am ein camweddau, allu yn drugarog gael ein ymwared gan dy ddaioni di, er gogoniant dy Enw, trwy Jesu Grist ein Iachawdwr, yr hwn sydd yn byw ac yn teyrnasu gyda thi ar Yspryd glân byth, yn un Duw, heb drange na gorphen yn oes oesoedd. *Amen.*

HOll-gyfoethog a thragywyddol Dduw, yr hwn o'th garedigol serch ar ddyn, a ddanfonaist dy Fâb ein Iachawdwr Iesu Grist i gymmeryd arnaw ein cnawd, ac i ddioddef angau ar y groes, fel y gallai bob rhyw ddyn ddilyn enffaml ei fawr oftyngeiddrwydd ef; caniadhâ o'th drugaredd fod i ni ganlyn enffaml ei ddioddefaint, a bod yn gyfrannogion o'i gyfodiad, trwy yr unrhyw Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yr hwn yn unig a biau llywodraethu afreolus chwanta a gwyniau dynion pechadurus, caniadhâ i'th bobl, fod iddynt garu yr hyn yr wyt ti yn ei orchymyn, a deifysu yr hyn yr wyt yn ei addo, fel ymhlith amrafael ddamweiniau y byd allu o'n calonau gwbl aros yn y lle y mae gwir lawenydd i'w gaffael, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.* O

O Dduw, Brenhin y gogoniant, yr hwn a ddyrchefaist dy un Mâb Jezu Grift â mawr oruchafiaeth i'th deyrnas yn y nefoedd: attolwg i ti na âd ni yn anniddan, eithr danfon i ni dy Yspryd glân i'n diddanu, a dyrcha ni i'r un fann lle yr aeth ein Iachawdwr Grift o'r blaen; yr hwn fydd yn bŷw ac yn teyrnafu gyda thi a'r Yspryd glân yn un Duw, heb drange na gorphen. *Amen.*

A Rglwydd ni attolygwn i ti yn drugarog ein gwrando, a megis y rhoddaist i ni feddylfryd calon i weddio, caniadhâ drwy dy fawr nerth i ni gael ein hamddiffyn a n diddanu, ymhob peryl ac adfyd trwy Jezu Grift ein Iachawdwr. *Amen.*

R Hag-faena ni, ô Arglwydd, yn ein holl weithredoedd a'th radlonaf hoffder, rhwyddhâ ni a'th barhâus gymmorth, fel yn ein holl weithredoedd dechreuedic, annherfynedic a therfynedic ynot ti, y gallom foliannu dy sanctaidd Enw, ac yn y diwedd gael gan dy drugaredd fywyd tragywyddol trwy Jezu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

Ein

EIn Tâd yr hwn wyt yn y Nefoedd, sancteiddierdy Enw.Deuet dy deyrnas. Bid dy ewyllys ar y ddaiar, megis y mae yn y Nefoedd. Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol. A maddeu i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ni i'n dyled-wŷr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; Eithr gwared ni rhag drŵg: Canys eiddot ti yw'r deyrnas, a'r gallu, a'r gogoniant yn oes oesoedd. *Amen.*

Gweddian tros y claf.

Na chofia, Arglwydd, ein anwiredd, nac anwiredd ein rhieni, ac na ddyro ddial am ein pechodau: arbet nyni, Arglwydd daionus, arbet dy bobl a brynaist a'th werthfawr waed, ac na l!dia wrthym yn dragywydd.

HOll-allnog Dduw, Tâd ein harglwydd Jesu Grist, gwneuthur-ŵr pob dim, barn-ŵr pob dŷn, yr ŷm ni yn cydnabod, ac yn ymosidio dros ein amryw bechodau a'n anwiredd, y rhai o ddydd i ddydd yn orthrwm a wnaethom, ar feddwl, gair a gweithred, yn erbyn
dy

dy Dduwiol Fawredd, gan annog yn gyfiawnaſ dy ddigofaint a'th fâr i'n herbyn. Yr ydym yn ddifrifol yn edifarhau, ac yn ddrwg gan ein calonnau dros ein cam-weithredoedd hyn, eu coffa fy' drwm gennym, eu baich fydd anrhaith ei oddef: trugarha wrthym, trugarha wrthym, drugaroccaf Dad, er mwyn dy un Mâb ein Harglwydd Jefu Grift maddeu i ni yr hyn oll a aeth heibio, a chaniadhâ i ni allu byth o hyn allan dy wafanaethu a'th fodloni, mewn newydddeb buchedd, er anrhydedd a gogoniant dy Enw, trwy Jefu Grift ein Harglwydd. *Amen*

OAlluoccaf Dduw, a thrugaroccaf Dad, yr hwn wyt yn toſturio wrth bob dyn, ac nid wyt yn caſhau dim a'r a wnaethofſt, yr hwn nid ewyllyſi farwolaeth pehadur, onid byw o honaw ac ymchwelyd oddiwrth bechod, a bod yn gadwedig: yn drugarog maddeu ein camweddau, derbyn a chonfforddia ni, y rhai ydym yn flin ac yn orthrwm gennym faich ein pechodau. Ti biau o briodolder drugarhau, i ti yn unic y perthyn maddeu pechodau: arbet dy bobl y rhai a brynaiſt. Na ddwg dy weſion i'r farn, y rhai

rhai ŷnt brîdd gwael, a phechaduriaid
truaïn: Eithr ymchwel felly dy lîd o-
ddiwrthym, y rhai ŷm yn oftyngedic
yn cydnabod ein gwaeledd, ac yn wir
edifeiriol gennym ein beiau: felly bry-
fia i'n cynnorthwyo yn y byd hwn,
fel y gallom byth fyw gyda thi yn y byd
a ddaw, trwy Jesu Grist ein Harglwydd.

Amen.

CAniadhâ, ni attolygwn i ti Holl-all-
uog Dduw, fod i ni y rhai a hae-
ddasom gael ein poeni am ein drŵg wei-
thredoedd, trwy gonffordd dy râd ti,
allu yn drugarog gael hawshad, trwy ein
Harglwydd a'n Iachawdwr Jesu Grist.

Amen.

O Drugarog Arglwydd ni attolygwn
i ti ganiadhâu i'th ffyddlaw'n bobl
faddenant a thangneddyf, fel y glan-
haer hwynt oddiwrth eu holl becho-
dau, ac y gwafanaethont ti â meddwl
heddychol, trwy Jesu Grist ein Har-
glwydd. *Amen.*

Os y dyn clâf a ddengys ddim galar a
thristwch am ei bechodau o'r blaen (yr
byn a ddylei pob ymwelwr caredig ei gyn-
hyrfu

byrfu yntho, yna ymarferwch y weddi a ganlyn.

O Drugaroccaf Dduw, yr hwn yn ol lluosowgrwydd dy drugaredd, wyt felly yn dilêu pechodau y rhai fydd wir edifeiriol, fel nad wyt yn eu cofio mwy; agor lygad dy drugaredd ar dy wafanaeth-ŵr yma, yr hwn o wir ddirif fydd yn dymuno gollyngdod a maddcwant: adnewyddo ynddo, garediccaf Dad, beth bynnac a lescawyd trwy ddechell a malais y cythrael, neu drwy ei gnawdol ewyllys ei hun, a'i wendid: cadw a chynnal yr aelod clwyfus hwn o fewn undeb dy Eglwys, ystyria wrth ei wir edifeirwch, derbyn ei ddagrau, yfcafnhâ ei ddolur, modd y gwelych di fod yn oreu ar ei lês, ac yn gymmaint a'i fod ef yn rhoddi cwbl o'i ymddiried yn unig yn dy drugaredd di, na liwia iddo ei bechodau o'r blaen, eithr nertha efa'th wynfydedig Yspryd, a phan welych di yn dda ei gymmeryd ef oddiymma, cymmer ef i'th noddod, trwy ryglyddon dy garediccaf Fâb Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

O Arglwydd edrych i lawr o'r nefoedd, golyga, ymwel, ac esmwythâ ar dy wâs hwn, edrych arno a golwg

golwg dy drugaredd, dyro iddo gonffordd a diogel ymddiried ynot, amddiffyn ef rhag perygl y gelyn, a chadw ef mewn tangneddyf tragywyddol a diogelwch, trwy Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

ERglyw ni holl-gyfoethog a thrugaroc-
caf Dduw, ac Iachawdwr, estyn dy
arferedic ddaioni i hwn dy wafanaeth-
ŵr fydd ofidus gan ddolur; sancteiddia
ni attolygwn i ti, dy Dadol gospedigaeth
hon iddo ef, fel y bo i'w wybyddiaeth o'i
wendid anghwanegu nerth i'w Ffydd, di-
frifwch i'w Edifeirwch, fel os bydd dy
ewyllys roddi iddo ei gynnesfin iechyd,
y bo iddo dreulio y rhan arall o'i fywyd
yn dy ofn ac i'th ogoniant : neu dyro
iddo rās i gymmeryd felly dy ymweliad,
fel y bo iddo yn ol diweddu y fuchedd
boenedic hon, allu trigo gyda thi yn y
fuchedd dragywyddol, trwy Jesu Grift
ein Harglwydd. *Amen.*

HOll-gyfoethog a bŷth-fywiol Dduw,
gwneuthur-ŵr dynol ryw, yr hwn
wyt yn cospi y rhai a gerych, ac yn ce-
ryddu pawb a'r a dderbyniech : nyni
attolygwn i ti drugarhau wrth dy wās
hwn ymma yn ymweledic gan dy law,
ac i ti ganiadhau gymmeryd o honaw

ei glefyd yn ddioddefus, a chael ei ie-
chyd trachefn (os dy radlawn ewyllys
di yw hynny) a pha brŷd bynnag yr
ymadawo ei enaid a'i gorph, bod o ho-
naw yn ddifagl wrth ei bresentio i ti,
trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

CAniadhá, o Arglwydd, megis i'n
bedyddir i farw aeth dy fendige-
dic Fáb ein Jachawdwr Jesu Grist, fod
i ni felly trwy farwolaethu yn wastad
ein gwýniau llygredic gael ein claddu
gydag ef, a thrwy 'r bedd a phorth an-
geu tyned ymlaen, trwy ei haeddedi-
gaethau ef, yr hwn a fu farw, ag y
gladdwyd, ag a ailgyfododd ér ein
mwyn, sef dy Fáb Jesu Grist ein Har-
glwydd. *Amen.*

ODduw Brenhin y gogoniant, yr hwn
a ddyrchefaist dy un Mâb Jesu
Grist â mawr oruchafiaeth i'th deyrnas
yn y Nefoedd: attolwg i ti na âd ni yn
anniddan, eithr danfon i ni dy Yspryd
glân i'n diddanu, a dyrcha ni i'r un
fann lle yr aeth ein Jachawdwr Crist
o'r blaen, yr hwn sydd yn byw, ac yn
teyrnasu gyda thi a'r Yspryd glân yn un
Duw, heb drangc na gorphen. *Amen.*

Ein Tâd yr hwn, &c.

Gwedd.

*GWEDDIAU tros y claf,
lle na weler fawr obaith o'i wellâd.*

[*Chwi a ellwch arfer rhai o'r gweddiau
o'r blaen dros y claf, (cymbelled ac y
bo cyflwr y dyn yn cyd-ddwyn neu yn
ei ofyn) ac felly ewch ymlaen at y rhai
a ganlynant.*]

O Dâd y Trugareddau, a Duw pob
diddanwch, ein unic borth yn am-
fer angenoſtid, attat ti y rhedwn am
gymmorth dros dy wafanaethydd hwn
yn gorwedd ymma dan dy law di mewn
dirfawr wendid corph. Edrych arno yn
rafusol, o Arglwydd; a pha mwyaf y gwan-
hycho y dŷn oddi allan, nertha effwy-fwy,
ni a attolygwn i ti, a'th râd ac a'th lân
Ysryd yn y dyn oddimewn. Dyro iddo
ddiffuant edifeirwch am holl gyfeilior-
ni ei fuchedd o'r blaen; a ffydd ddiyf-
cog yn dy Fâb Jezu, fel y dileuer ei be-
chodau trwy dy drugaredd di, ac y se-
lier ei bardwn yn y Nêf, cyn iddo fy-
ned oddiymma, ac na weler ef mwyach.
Da y gwyddom, nad oes un gair rhŷ an-
hawdd i ti, ac y gelli, os mynni, ei go-
di

di ef etto ar ei draed, a chaniadhâu iddo hwy hoedl yn ein plith. Er hynny yn gymmaint a bod (hyd y gwêl dyn, am-ler ei ddattodiad ef yn tynnu yn agos, felly parottôa, a chymmwyfa ef, ni attolygwn i ti, erbyn awr angeu, el ar ol ei ymadawiad oddiymma mewn tangneddyf ac yn dy ffafr di, y derbynier ei enaid ef i'th deyrnas dragywyddol, trwy haeddedigaethau a chytryngiad Iesu Grist dy unic Fâb di, ein Harglwydd ni a'n Iachawdwr. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, gyda'r hwn y mae yn byw ysprydoedd y rhai cyfiawn a berffeithiwyd wedi cael eu gwared o'r carcharau daiarol: yr ym yn oftyngedic yn gorchymmyn enaid dy wafanaethydd hwn, ein brawd anwyl, i'th dwylaw di megis i ddwylaw Creawdr flyddlawn ac Iachawdwr trugaroccaf, gan ufudd attolwg i ti, gael iddo fod yn werthfawr yn dy olwg. Golch ef, ni a ertyniwn arnat yngwaed yr oen difrycheulyd hwnnw a laddwyd er mwyn dileu pechodau'r byd, fel gan gael glanhâu a dileu pa lwgr bynnac a gasclodd yn y byd adfydig a drygi-
nus hwn drwy chwantau'r cnawd neu
ystryw

ystrywiau Satan, y castio ei gyflwyno yn
bùr ac yn ddifeius yn dy olwg di: a
dôlc i ninnau y rhai ym yn byw ar ei
ôl ef, ganfod yn hwn, ac eraill ddry-
ciau marwoldeb o ddydd bwy gilydd,
mor freuol a bregus yw ein cefwr ein
hunain, ac felly cyfrif ein dyddiau, fel
y dygom ein calonau yn ddifrifol i'r
cyfryw de o rhineb sanctaidd a nefol
t. a bôm byw ymma, a'n d go o'r diwedd
i fywyd tragwyddol, trwy haeddedi-
gaethau Jesu Grist dy unig Fâb ein Har-
glwydd ni. *Amen.*

I Achawdwr y byd, yr hwn drwy dy
groes a'th werthfawr waed a'n pry-
naist, achub a chymmorth ni, nyni atto-
lygwn i ti ô Arglwydd.

Y Nghanol ein bywyd yr ydym mewn
angu, gan bwy y mae i ni geisio
ymwared onid gennit ti, Arglwydd, yr
hwn am ein pechodau wyt yn gyfiawn
yn ddigllawn?

Er hynny Arglwydd Dduw sancteidd-
iaf, Arglwydd galluocaf, ô sanctaidd
a thrugarog Jachawdwr, na ollwng ni i
ddygn chwerwaf boenau angu tragy-
wyddol.

Ti Arglwydd a adwaenost ddirgelion ein calonau, na chaua dy glustiau trugarog oddiwrth ein gweddian, eithr arbed nyni, ô Arglwydd sancteiddiaf, ô Dduw galluocaf, ô sanctaidd a thrugarog Jachawdwr, tydi deilyngaf farnwr tragywyddol, na âd ni yn yr awr ddiwaethaf er neb rhyw bocnau angen, i fyrthio oddiwrthit.

O Drugaroc Dduw, Tâd ein Harglwydd Jesu Grist, yr hwn yw y cyfodiad a'r bywyd, ym-mhâ un, pwyy bynnac a gretto a fydd byw, er iddo farw; a phwy bynnac a fo byw ac a gretto ynddo ef, ui bydd marw bÿth: yr hwn hefyd a'n dyscodd (trwy ei Apostl bendigedic S. Paul) na thriftâem fel rhai heb obaith, dros y rhai a hunant ynddo ef: n ni yn ostyngedic a atto-lygwn i ti ô Dâd, ein cyfodi ni ô angen pechod i fuchedd cyfiawnder, fel y bo i ni wedi ymado a'r fuchedd hon, allu gorphwys ynddo ef, megis y mae ein gobraith fôd ein brawd hwn: ac ar y cyfodiad cŷffredin v dydd diwaethaf, allu ein caffael yn gymmeradwy yn dy olwg di, a derbyn y fendith a ddatcan dy garedic Fâb yr amser hynny i bawb

bawb a'r a'th ofnant, ac a'th garant;
gan ddywedyd, *Deuwch chwi fendigedic
blant fy Nhâd, meddiennwch y deyrnas a
barottowyd i chwi er pan seiliwyd y byd.*
Caniadhâ hyn, ni attolygwn i ti ô Dru-
garog Dâd, trwy Jesu Grist ein Cyfryng-
wr a'n Pryniawdwr. *Amen.*

EIn 'Tad yr hwn wyt yn y Nefoedd, sancteiddier dy Enw. Deuet dy deyrnas. Bîd dy ewyllys ar y ddaiar, megis y mae yn y Nefoedd. Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol. A maddeu i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ni i'n dyled-wyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth. Eithr gwaret ni rhag drwg : canys eiddot ti yw'r deyrnas a'r gallu, a'r gogoniant yn oes oesoedd. *Amen.*

GWEDDIAU *tros Blentyn*
Claf.

HOLL-alluog Dduw, a thrugaroccaf
Dad, i'r hwn yn unig y perthyn
dibennion bywyd ac ŷgeu, edrych i
lawr o'r Nef, yn oftyngedic ni attolygwn
i ti a golygon dy drugaredd ar y Plen-
E 4 tyn

tyn hwn y sydd yr awr hon ar ei glafwely, ymwel ô Arglwydd ag ef a'th iechydwriaeth; gwared ef yn dy nodedig amfer dâ o'i boen gorphorol, ac achub ei enaid er mwyn dy drugareddau, fel os bydd dy ewyllys estyn ei ddyddiau ymma ar y ddaiar, y byddo iddo fyw iti, a hyfforddio dy ogoniant gan dy wafanaethu yn ffyddlon, a gwneuthur daioni yn ei Genhedl: os amgen, derbyn ef i'r preswylfeydd nefol hynny, lle mae eneidiau y sawl a hunant yn yr Arglwydd Jesu yn mwynhâu anorphen orphwysfa a dedwyddwch. Caniadhâ hyn Arglwydd, er dy drugareddau yn yr unrhyw dy Fâb di, ein Harglwydd ni Jesu Grift yr hwn sydd yn byw, ac yn teyrnasu gyda thi a'r Yspryd glân byth yn un Duw heb drangc na gorphen.
Amen.

HOll-alluog ac anfarwol Dduw, porth pob anghenog, nawdd-ŵr pawb a gilio attat am gynnorthwy, bywyd y rhai a gredant, a chyfodiad y meirw: ydd ym yn galw arnat tros y dyn bychan ymma, ac megis yr addeuaiſt trwy dy garedic Fâb, gan ddywedyd, *Gofynnwch, a rhoddir i chi; Ceiſiwch,*

siwch, a chwi a gewch; Curwch, ac fe agorir i chwi. Felly yn awr dyro i ni, a ni yn gofyn; pâr i ni gael, a ni yn ceisio; agor y porth i ni sy'n curo; fel y gallo y dyn bychan ymma fwynhâu tragwyddol fendith dy Nefol râd a dyfod i'r deyrnas dragywyddawl, yr hon a adde-waist, trwy Grist ein Harglwydd. *Amen.*

A Mddiffyn Arglwydd y Plentyn hwn a'th râs Nefol, fel y byddo iddo barhâu yn eiddot ti byth, a pheunydd gynyddu yn dy Yspryd glân fwy-fwy, hyd oni ddel i'th deyrnas dragywyddol. *Amen.*

E In Tâd, yr hwn wyt yn y Nefoedd, sancteiddier dy Enw. Deuet dy deyrnas. Bîd dy Ewyllys ar y ddaiar, megis y mae yn y Nefoedd. Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol. A madd-eu i ni ein dyledion, megis y maddeu-wn ni i'n dyled-wyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth. Eithr gwaret ni rhag drwg: canys eiddot ti yw'r Deyrnas, a'r gallu, a'r gogoniant, yn oes oesoedd. *Amen.*

Gwedd-

*GWEDDIAU tros y rhai a
fo mewn blinder meddwl, neu anhe-
ddwch Cydwybod.*

O Arglwydd, edrych i lawr o'r Ne-
foedd, golyga, ymwel, ac esmwy-
thâ ar dy wâs hwn, edrych arno â golwg
dy drugaredd, dyro gonffordd a diogel
ymddiried ynot, amddiffyn ef rhag pe-
rygl y gelyn, a chadw ef mewn tangne-
ddyf tragywyddol a diogelwch, trwy
Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

BEndigedic Arglwydd, Tâd y truga-
reddau, a Duw pob diddanwch, ni
a attolygwn i ti, edrych a golwg to-
fturi a hrugaredd ar dy wafanaeth-ŵr
cystuddiedig ymma. Yr wyt ti yn 'scri-
fennu pethau chwerwon yn ei erbyn ef,
ac yn gwneuthur iddo feddiannu ei
gamweddau gynt; y mae dy ddigofaint
yn pwyso arno, a'i enaid fydd lawn ô
flinder. Eithr ô Dduw trugaroc, yr
hwn a 'scrifennaist dy air sanctaidd er
addysc i ni, fel trwy ymmynedd a di-
ddanwch dy lân'scrythyrau y gallem ga-
el gobaith, dyro iddo iawn ddealltwri-
aeth o'i gyflwr ei hun, ac o'th fygythion
a'th

a'th addewidion di, fel nad ymadawo a'i obaith arnat ti, ac na ddodo ei ymddiried ar ddim arall ond tydi. Nertha ef yn erbyn ei holl brofedigaethau, iachâ ef o'i anardymherau, na ddryllia y gorsen yffig, ac na ddiffodd y llân yn mygu, na chau dy drugareddau mewn forriant; Eithr pâr iddo glywed llawenydd a gorfoledd, fel y llawenycho yr efcyrn a ddrylliaist. Gwared ef rhag ofn y gelyn, a dyrcha lewyrch dy wyneb-prÿd arno, a dyro iddo dangneddyf trwy ryglyddon a chyfryngdod Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

O Drugaroc Arglwydd, ni attolygwn i ti ganiadhâu i'th ffyddlawn bobl (*ac yn enwedig i hwn dy wasanaethwr*) taddeuant a thangeddyf, fel y glanhâer hwynt oddiwrth eu holl bechodau, ac y gwafanaethont ti â meddwl heddycho, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

DUw yr hwn a ddyscaist galonnau dy ffyddlonion, gan anfon iddynt lewyrch dy lân Yspryd; caniadhâ i nyni trwy yr unrhyw Yspryd, ddeall yr iawn farn ymhôb peth, a bÿth lawenychu yn ei wynfydedig ddiddanwch ef,
trwy

*GWEDDIAU tros y rhai a
fo mewn blinder meddwl, neu anhe-
ddwch Cydwylbod.*

O Arglwydd, edrych i lawr o'r Ne-
foedd, golyga, ymwel, ac esmwy-
thâ ar dy wâs hwn, edrych arno â golwg
dy drugaredd, dyro gonffordd a diogel
ymddiried ynot, amddiffyn ef rhag pe-
rygl y gelyn, a chadw ef mewn tangne-
ddyf tragywyddol a diogelwch, trwy
Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

BEndigedic Arglwydd, Tâd y truga-
reddau, a Duw pob diddanwch, ni
a attolygwn i ti, edrych a golwg to-
fturi a hrugaredd ar dy wasanaeth-wr
cystuddiedig ymma. Yr wyt ti yn 'scri-
fennu pethau chwerwon yn ei erbyn ef,
ac yn gwneuthur iddo feddiannu ei
gamweddau gynt; y mae dy ddigofaint
yn pwyso arno, a'i enaid fydd lawn ô
flinder. Eithr ô Dduw trugaroc, yr
hwn a 'scrifennaist dy air sanctaidd er
addysc i ni, fel trwy ymmynedd a di-
ddanwch dy lân'scrythyrau y gallem ga-
el gobaith, dyro iddo iawn ddealltwri-
aeth o'i gyflwr ei hun, ac o'th fygythion
a'th

a'th addewidion di, fel nad ymadawo a'i obaith arnat ti, ac na ddodo ei ymddiried ar ddim arall ond tydi. Nertha ef yn erbyn ei holl brofedigaethau, iachâ ef o'i anardymherau, na ddryllia y gorsen yffig, ac na ddiffodd y llân yn mygu, na chau dy drugareddau mewn forriant; Eithr pâr iddo glywed llawenydd a gorfoledd, fel y llawenycho yr escyrn a ddrylliaist. Gwared ef rhag ofn y gelyn, a dyrcha lewyrch dy wyneb-prôd arno, a dyro iddo dangneddyf trwy ryglyddon a chyfryngdod Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

O Drugaroc Arglwydd, ni attolygwn i ti ganiadhâu i'th ffyddlawn bobl (*ac yn enwedig i hwn dy wasanaethwr*) taddeuant a thagneddyf, fel y glanhâer hwynt oddiwrth eu holl bechodau, ac y gwafanaethont ti â meddwl heddychoi, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

DUw yr hwn a ddyscaist galonnau dy ffyddlonion, gan anfon iddynt lewyrch dy lân Yspryd; caniadhâ i nyni trwy yr unrhyw Yspryd, ddeall yr iawn farn ymhôb peth, a bŷth lawenyachu yn ei wynfydedig ddiddanwch ef,
trwy

trwy ryglyddon Jesu Grift ein Jachaw-
dwr, yr hwn fydd yn bŷw, ac yn teyrn-
afu gyda thi yn undeb yr unrhyw Yf-
pryd, yn un Duw, heb drange na gor-
phen. *Amen.*

NYni a attolygwn i ti, ô Arglwydd
Dad, yn drugarog edrych ar ein
gwendid, ac er gogoniant dy Enw, ym-
chwel oddiwrthym yr holl ddrygau a
a ddarfu i ni ô wîr gyfiawnder eu hae-
ddu, a chaniadha fôd i ni yn ein holl
drailod ddodi ein cyfan ymddiried a'n
gobaith yn dy drugaredd, ac bŷth dy
wafanaethu mewn sancteiddrwydd a
phurdeb buchedd, i'th anrhydedd a'th
ogoniant, trwy ein unig Gyfryng-ŵr a'n
Dadlen-ŵr Jesu Grift ein Harglwydd.
Amen.

HOll-alluog a thragywyddol Dduw,
yr hwn yn wastad wyt barottach
i wrando, na nyni i weddio, ac wyt ar-
ferol ô roddi mwy nac a archom, neu
a ryglyddom: tywallt arnom amllder dy
drugaredd, gan faddeu i ni y cyfryw
bethau ac y mae ein cydwybod yn
eu hofni, a rhoddi i ni y cyfryw ddai-
onus bethau, nad ŷm deilwng i'w go-
fyn, ond trwy ryglyddon a chyfryngi-
ad

ad Jesu Grist dy Fâb di, a'n Harglwydd
ni. *Amen.*

Ein Iâd, &c.

*GWEDDIAU i'w dywedyd
cyn yr eloch i'r Eglwys.*

HOll-alluog a thrugarog Dduw, ô
rodd pwy un yn unig y daw, bod
i'th bobl ffyddlon dy wafanaethu yn
gywir, ac yn foledig: caniaidhâ ni a er-
fyniwn i ti, allu o honom felly dy wa-
fanaethu di yn y bŷwyd hwn, fel na
phallo gennym yn y diwedd fwynhau
dy nefol addewidion, trwy haeddedi-
gaethau Jesu Grist ein Harglwydd. *A-*
men.

O Arglwydd Jesu Grist, yr hwn ar
dy ddyfodiad cyntaf a anfonaiſt
dy Gnnad-wr i barottoi dy ffordd o'th
flaen; caniaidhâ i weinidogion a goruch
wil-wŷr dy ddirgeledigaethau, felly
barottoi ac arloesi y ffordd, gan droi ca-
lonnau y rhai anufudd i Ddoethineb y
cyfiawn, fel ar dy ail ddyfodiad i farnu
'r byd, i'n caffer yn bobl gymmeradwy
yn dy olwg di, yr hwn wvt yn byw ac
yn

62 *Gweddïau cyn yr eloch, &c.*

yn teyrnasu gydâ 'r Tâd a'r Yspryd
glân byth yn un Duw heb drangc na
gorphen. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yr hwn drwy dy
Fâb Jesu Grist a roddaiſt i Weini-
dogion dy Eglwys laweroedd o ddonniau
arbennig, ac a orchymmynaiſt iddynt o
ddifrif borthi dy braidd; gwnâ, ni at-
tolygwn i ti, i'r holl Eſcobion, a'r Bu-
geiliaid (*yn enwedig y rheini a ofodaiſt ar-
nom ni*) yn ddyfal bregethu dy ſanctaidd
air, ac i'r bobl yn ufuddgar ddilyn yr
unrhyw, fel y byddo iddynt hwy
allu derbyn coron y gogoniant tragy-
wyddol, trwy Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

HOll-alluog Dduw, yr hwn a adei-
ledaiſt dy Eglwys ar ſail yr Apo-
ſtolion, a'r Prophwydi, ac Jesu Grist ei
hun yn ben congl-faen: caniadhâ i ni
fôd felly ein cyſfylltu ynghyd yn undeb
Yspryd, gan eu dysceidiaeth hwy, fel
i'n gwneir yn ſanctaidd Deml gymme-
radwy gennit, trwy Jesu Grist ein Har-
glwydd. *Amen.*

Ein Tâd yr hwn, &c.

Gwedd.

GWEDDIAU i'r dywedyd pan ddeloch i'r Eglwys.

HOll-alluog a thragywyddol Dduw, ni a attolygwn yn ufuddol i'th Fawredd, megis ac y presentwyd unwaith yn y Deml dy unic-anedig Fâb yn sylwedd ein cnawd ni; felly caniadhâ ein presentio i ti a chalonnau pur-lan, trwy yr unrhyw Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

YGwŷnfydedig Arglwydd, yr hwn a beraist yr holl Ysctrythur-lân yn'scri-fennedic er mwyn ein athrawiaeth, a'n haddysc ni : caniadhâ fôd i ni yn y cyfryw fôd ei gwrando, ei darllain, ei chwiliaw, a'i dyscu, ac i'n mewn ei mwynhâu, fel y gallom trwy ymmy-nedd a diddanwch dy gyfsegredic air, gofleidio ac ymgynnal wrth fendigaid obaith y fuchedd dragywyddol, yr hon a roddaist i ni, yn ein Iachawdwr Jesu Grist. *Amen.*

Gwedd.

GWEDDIAU i'w dywedyd pan ddaloch allan o'r Eglwys.

HOll-alluog Dduw, yr hwn o'i wir adnabod yw bywyd tragywyddol; caniadhâ i ni berffaith adnabod dy Fâb Iesu Grist, i fod yn ffordd, yn wirionedd, ac yn fywyd, tel gan ufuddhau ei athrawiaeth a dilyn ei lwybrau ef, y bo i ni rodio yn ddyfal ar y ffordd y fy'n arwain i fywyd tragywyddol drwy'r unrhyw dy Fâb Iesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

ARglwydd, yr holl nerth a'r cader-nid, yr hwn wyt Awdwr a rhoddwr pob daioni, planna yn ein calon-nau gariad dy Enw, ychwanega ynom wir grefydd, maetha nyni a phob daioni, ac o'th fawr drugaredd cadw ni yn yr unrhyw, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

ARglwydd ni attolygwn i ti fod dy råd bob amser yn ein rhagflaenu, ac yn ein dilyn; a pheri o honot i ni yn wastad ymroddi i bob gweithred dda, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Cani-

CAniadhâ, ni attolygwn i ti Holl-alluog Dduw, am y geiriau a glywsom heddyw a'n clustiau oddiallan, eu plannu yn ein calonau oddi mewn, fel y gallont ddwyn ynom ffrwyth buchedd ddâ, er anrhydedd a moliant i'th Enw, trwy Iesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

ARglwydd, nyni a attolygwn i ti dderbyn yn drugarog gweddiau dy weision sydd yn galw arnat, a chaniadhâ i ni ddeall a gwybod yr hyn a ddylem ei wneuthur, a chael hefyd râd a gallu yn ffyddlon i wneuthur yr unrhyw, trwy Iesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

G W E D D I A U

A R

DDYDDIAU-SACRAMENT.

T Boreu cyn yr eloch allan o'ch ty.

HOll-alluog Dduw, yr hwn drwy dy unig-anedic Fâb Iesu Grist a orch-
F fygaist

66 *Gweddïau ar ddyddïau-Sacrament.*

fygaisf anghau, ac a agoraisf i ni borth y bywyd tragywyddol: yn ufudd yr atolygwn i ti, megis (drwy dy rîd hyfpylor yn ein hachub) ydd wyt yn perr de fyfiadau dâ i'n meddylïau: felly trwy dy ddyfal gymmorth allu o honom eu dwyn i ben da, trwy Iesu Grîst ein Harglwydd, yr hwn fydd yn byw ac yn teyrnasu gyda thydi a'r Yspryd glan byth yn un Duw heb drangc na gorphen. *Amen.*

HOll-alluog Dâd, yr hwn a roddaisf dy un Mâb i farw dros ein pechodau, ac i gyfodi drachefn dros ein cyfiawnhâd: canïadhâ i ni felly fwrw ymmaith furdoes drygioni ac anwiredd, iel gallom yn wastad dy wafanaethu di ychurdeb buchedd a gwirionedd, trwy haeddedigaethau dy un Mâb Iesu Grîst ein Harglwydd. *Amen.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw, dyro i ni anghwaneg o Ffydd, Gobaith, a Chariad perffaith, ac fel y gallom gael yr hyn yr wyt yn ei addo gwnâ i ni garu yr hyn yr wyt yn ei orchymryn, trwy Iesu Grîst ein Harglwydd. *Amen.*

Rhag-

R Hag-flacna ni, ô Arglwydd, yn ein holl weithredoedd a'th radlenaf hoffder, rhwyddhâ ni a'th barhâus gym-morth, tel yn ein holl weithredoedd deuchreuedic, anherfynedic, a therfynedic ynot ti, y gallom foliannu dy sanctaidd Enw, ac yn y diwedd gael gan dy drugaredd fywyd tragywyddol, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

HOLL-alluog Dduw, Nefol Dâd, yr hwn a'n gwahoddaiſt ni heddyw i'th fwrdd sanctaidd, lle y minïſtrïr trachyſſurus Sacrament corph a gwaed Crïſt, i'w dderbyn er coffâu ei ryglyddus Grôg a'i ddioddefaint, trwy ba un yn unig y cawn faddeuant am ein pecho-dau, ac i'n gwneir yn gyfrannogion ô deyrnas Nêf. Yr ym yn talu i ti ufudd a ffyddlon ddiolch am roddi dy Fâb ein Iachawdwr Ieſu Grist, nid yn unig i farw troſom, eithr i fôd hefyd yn ymborth a lluniaeth yſprydol i ni yn y Sacrament bendigedic hwnnw. Yr hyn beth gan ei fod mor dduwiol a chyſſurus i'r fawl ai derbyniant yn deilwng, ac mor embydus i'r rhai a ryſygant ei dderbyn yn annheilwng; nyni yn oſtyngedig a attolygwn i ti roddi i ni

68 *Gweddïau ar ddyddiau-Sacrament.*

râs i wîr ystyried ardderchowgrwydd y dirgeledigaeth bendigedic hwnnw, a'r mawr berygl o'i dderbyn yn annheilwng; ac hefyd i chwilio a phrofi ein cydwybodau ein hunain (a hynny nid yn ylcasfn ac yn ol dull rhai yn rhagri-thio a thydi ein Duw, ond) felly, fel y gallom ddysod yn lân ac yn sanctaidd i'r cyfryw wledd Nefol, yn y wiscebriodas, yr hon a ofyn Duw yn y 'Scrythur lân, a chael ein derbyn megis cyfrannogion teilwng o'r bwrdd bendigedig hwnnw. Caniadhâ hyn, o Arglwydd er mwyn yr unrhyw dy Fâb Iesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

*Yn yr Eglwys pan foch gyn-
taf yn ymbarottoi tuagat y Sacrament.*

MI a wn, o Arglwydd, fod y llës yn fawr, os â chalon wîr edifeiriol ac a bywiol ffydd y cymmerwn y Sacrament bendigedic hwn (canys yna ydd fymni yn yfrydawwl yn bwytta cîg Crist ac yn vfed ei waed ef; yna ydd fym yn trigo yng Hrist, a Christ vnom ninnau, vdd fym yn un â Christ, a Christ

Gweddïau ar ddyddïau-Sacrament. 69

â ninnau :) canïadhâ gan hynny, Arglwydd daïonus, fod i mi ac i bawb ac fydd gyfrannogion o honaw, wir edifarhâu am ein pechodau a aeth heibio, bôd gennym fywiol a diogel ffydd yng-Hrist ein lachawdwr, fod i ni wellhâu ein buchedd, a bÿw mewn cariad perffaith a phob dÿn, ac telly bod yn weddus gyfrannogion o'r dirgeledigaethau sancteiddiol hyn. *Amen.*

O Fendigedic Iesu, yr hwn (er cofio o honom yn wastad dy ddirfawr gariad, yn marw drosom, a'r aneirif ddonniau daïonus, y rhai drwy dywallt dy werthfawr waed, a ennillaiſt i ni :) a ofodaiſt ac a ordeiniaïſt y cyfryw ddirgeledigaethau fel gwyſtlon o'th gariad, ac er gwastadol gof am dy angeu er mawr ac annherfynol gonffordd i ni: i ti gydâ'r Tad a'r Yspryd glân y rhoddaf (fel yr wyf rwymedicaſt) wastadol ddiolch, gan fy ymoſtwnng fy hunan yn gwbl i'th wafanaethu di mewn gwir sancteiddrwydd a chyfiawnder holl ddyddïau fy cinices. A chrythâ fi, o Arglwydd Iesu, yn v bwriad hwn, mi a attolygaf i ti er mwyn dy sanctaidd enw. *Amen.*

Tra bydder yn gweini y Sacrament.

[*Wedi cyfsegru y Defnyddïau, tra bo e-raill yn derbyn, dywedwch gynnifer o'r gweddïau a ganlynant ac a alloch, nes y deloch i dderbyn eich hân.*]

O Drugarog Dduw, canïadhâ felly gladdu yr hên Adda, fel y cyfotter y dŷn newydd ynof. *Amen.*

Caniadhâ fod i holl chwantau 'r cnawd farw ynof, ac i bob peth a berthyn i'r yspryd allu byw a chynnyddu ynof. *Amen.*

Caniadhâ fod i mi nerth a gallu i gael yr oruchafiaeth, a'r gorfod yn erbyn diafol, y bŷd, ar cnawd. *Amen.*

Caniadhâ fod i mi, a phawb ac fydd ymma yn eu cyfsegru eu hunain i ti ar dy fwrdd sanctaidd, allu hefyd fod yn gynyfcaeddol o rinweddau nefol, a thragwyddol obrwyau drwy dy drugaredd, o Fendigedig Arglwydd Dduw, yr hwn wyt yn bŷw, ac yn llywiaw pob peth yn oes oesoedd. *Amen.*

DUw Tâd o'r Nef: trugarhâ wrthym wîr bechaduriaid.

Duw Fâb, Bryn-ŵr y hŷd, trugarhâ wrthym wîr bechaduriaid.

Duw Yspryd glân, yn deilliaw oddiwrth y Tâd a'r Mâb, trugarhâ wrthym wîr bechaduriaid.

Y gogoned lân, fendigaid Drindod, tri pherson, ac un Duw; trugarhâ wrthym wîr bechaduriaid.

Na chofia, Arglwydd, ein hanwiredd, nac anwiredd ein rhieni, ac na ddyroddial am ein pechodau: Arbet nyni, Arglwydd daionus, arbet dy bobl a brynaiſt a'th werthfawr waed, ac na lidia wrthym yn dragwydd.

Oddiwrth bob drwg ac anſawd, oddiwrth bechod, oddiwrth ystryw a chyrch y cythrael, oddiwrth dy lîd, ac oddiwrth farnedigaeth dragwyddol, Gwaret ni, Arglwydd daionus.

Oddiwrth bob dallineb calon, oddiwrth falchder, a gwâg ogoniant, a ffug sancteiddrwydd, oddiwrth genfigen, digafedd, a bwriad drwg a phob anghariadoldeb, Gwaret ni, Arglwydd daionus.

72 *Gweddiau ar ddyddiau-Sacrament.*

Teilyngu o honot roddi i ni galon i'th garu, ac i'th ofni, ac i fyw yn ddi-
esceulus yn ol dy orchymmynion.

Teilyngu o honot ddwyn i'r ffordd wir bawb a'r aeth ar gyfeiliorn ac a dwyllwyd.

Teilyngu o honot nerthu y rhai fy'n sefyll, a chonfforddio a chynnorthwyo y rhai fy' â gwan galon, a chyfodi y fawl a syrthiant, ac o'r diwedd curo i lawr Satan tan ein traed.

Teilyngu o honot gymmorth a helpu a diddanu pawb a'r y fydd mewn perygl, angenoetid a thrwblaeth; amddiffynac ymgeleddu y plant ymddisaid, a'r gwragedd gweddwon, a phawb fydd yn unic, ac yn goddef pwys plaid orthrech.

Teilyngu o honot drugarhâu wrth bob dyn; faddeu i'n holl elynion, erlyn-wyr, ac yfclandr-wyr, a throi eu calonau.

Teilyngu o honot roddi i ni wir edi-feirwch, a maddeu i ni ein holl bechodau, ein esceulusdra, a'n hanwybod, a'n cynnyscaeddu â rhâd dy Yspryd glan, i wellhâu ein buchedd yn ol dy air sanctaidd.

Gweddïau ar ddyddïau-Sacrament. 73

Mâb Duw, attolygaf i ti fyngwrando.

Oen Duw, yr hwn wyt yn dilên pechodau 'r byd, caniadhâ i ni dy dangneddyf.

Oen Duw, yr hwn wyt yn dilên pechodau 'r byd, trugarhâ wrthym.

Iachawdwr y byd, yr hwn drwy dy grog a'th werthfawr waed a'n prynaist, achub a chymmorth ni, nyni a attolygwn i ti o Arglwydd.

HOll-alluog Dduw, mi a attolygaf i ti edrych o honot yn rasulol ar dy deulu hwn ymma, tros yr hwn y bu fodlon gan ein Harglwydd Iesu Grist gael ei fradychu, a'i rod-di ynnwylaw dynion anwir, a dioddef angyr ar y groes, yr hwn fydd yn byw ac yn teyrnasu gyda thydi a'r yspryd glân, byth yn un Duw heb drangc na gorphen. *Amen.*

HOll-alluog a thragywyddol Dduw, trwy yspryd pa un y llywodraethir ac y sancteiddir holl gorph yr Eglwys

74 *Gweddïau ar ddyddïau-Sacrament.*

glwys, derbyn fy erfynion a'm gweddïau, y rhai yr ydwyf yn eu hoffrwm ger dy fron di dros bob grâdd o ddynion yn dy sanctaidd Eglwys, fel y bo i bob aelod o honi, yn ei alwedigaeth a'i wafanaeth, allu yn gywir, ac yn dduwiol dy wafanaethu di, trwy ein Harglwydd a'n Iachawdwr Iesu Grist. *Amen.*

O Drugarog Dduw, yr hwn a wnaethost bôb dŷn, ac ni chashei ddim a'r a wnaethost, ac ni fynnit farwol-aeth pechadur, onid yn hytrach ymchwelyd ô honaw a bŷw: trugarhâ wrth yr holl Iddewon, Twrciaid, Anffyddlonion, a Hereticiaid, a chymmer oddi wrthynt bob anwybodaeth, caledwch calon, a dirmvg ar dy air, ag felly dŵg hwynt adref, wyntydedig Arglwydd at dy braidd, fel y bont gadwedig ymmhlŷth gweddŷllion y gwŷr Israeliad, a bôd yn un gorlan, dan yr un Bugail Iesu Grist ein Harglwydd, yr hwn fydd yn byw ac yn teyrnafu gydâ thi a'r yspryd glân, un Duw, heb drange na gorphen. *Amen.*

Holl-alluog Dduw, yr hwn wyt yn dangos i bawb fy'ar gyleiliorn, lewyrch dy wirionedd, er eu dwyn i
ffordd

ffordd cyfiawnder, caniadhâ i bawb a dderbynier i gymdeithas crefydd Grift, allu o honynt ymogelyd y cyfryw bethau ac y fydd wrthwyneb i'w proffess, a chanlyn y fawl bethau oll ag a fyddo yn cyttuno a'r unrhyw, trwy ein Harglwydd Iesu Grift. *Amen.*

A Rglwydd, oddiwrth ba un y daw pob daioni, caniadhâ i ni dy ufudd weision, allu o honom trwy dy sanctaidd ysprydoliaeth di, feddwl y pethau a fo union; a thrwy dy ymgeleddus dywyfogaeth eu gwneuthur yn ddibenus, trwy ein Harglwydd Iesu Grift. *Amen.*

DUw. yr hwn a ddyscaist galonnan dy ffyddlonion, gan anfon iddynt lewyrch dy lân yspryd; caniadhâ i ny ni trwy yr unrhyw yspryd ddeall yr iawn farn ymhôb peth, a byth lawenyachu yn ei wynfydedig ddiddanwch ef, trwy ryglyddon Iesu Grift ein lachawdwr, yr hwn fydd yn byw, ac yn teyrnasu gydâ thi yn undeb yr unrhyw yspryd, yn un Duw heb drangc na gorphen. *Amen.*

DUw, yr hwn wyt yn egluro dy hollalluog Nerth, yn bennaf gan ddang-

76 Gweddïau ar ddyddïau-Sacrament.

gos trugaredd a thosturi, yn drugarog dyro i ni y cyfryw fefur o'th rās, fel y bo i ni gan redeg ar hyd ffordd dy orchymmynion,gyrhaeddyd dy radol addewidion, a chael ein gwneuthur yn gyfrannogion o'th nefol dryfor, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

DUw, yr hwn a wyddost ein bod ni wedi ein gosod mewn cymmaint a chynnifer o beryglon, ag nas gallwn o herwydd gwendid dynol, sefyll bob amfer yn uniawn: caniadhâ i ni y cyfryw dy nerth a'th nodded i'n cymmorth ymhob perygl, ac i'n harwain trwy bob profedigaeth trwy Iesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

ODduw, Bendigedic Fâb yr hwn a ymddangosodd, fel y dattodai weithredoedd Diafol, ac y gwnae ni yn feibion i Dduw, ac yn etifeddion bywyd tragywyddol, caniadhâ i ni, mi a atto'lygat i ti, gan fod gennym y gob-aith hyn, ein puro ein hunain, megis y mae ynteu yn bûr; fel pan yr ymddangoso eilwaith gyda nerth a gogoniant mawr, i'n gwneuler yn gyffelyb iddo et yn ei dragywyddol a'i ogoneddus deyrnas; ymha un gyda thi, o Yspryd glân,
y mae

Gweddiau ar ddyddiau-Sacrament. 77

y mae ef yn byw ac yn teyrnasu byth yn un Duw heb drange na gorphen. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yr hwn a rodd-
aist dy un Mâb i ni yn aberth tros
bechod, a hefyd yn enffaml o fuchedd
dduwiol, dyro i ni dy râs, fel y gallom
byth yn deiol hgar dderbyn ei anrhae-
thawl lesâad et; a hefyd beunydd ymroi
i ganlyn bendigedig Iwybrau ei wir la-
nas fuchedd et, trwy yr un Iesu Grist
ein Harglwydd. *Amen.*

[*Os ni ddywedafoch yr holl weddïau hyn
trostynt, pan fo 'r Gwein:dog yn barod
i gynnyg i chwi y Bara, yna ar ôl ei
dderbyn ef, ewch ymlaen ar llaill nes
y delo i roddi i chwi y Cwppan; o
bydd rhai etto heb eu dywedyd, chwi
ellwch eu cyflên megis y cyfarwyddir
chwi yn ôl llaw. Ond os ni pharhant
nes y nessâo 'r Cwppan, chwi ellwch
yn y cyfam'er arferu rhai o'r Mfyrdo-
dau allan o'r 'Scrythur a gewch ar ddi-
weddy Gwasanaeth hwn.]*

Pan

*Pan fo y Gweinidog yn neffâu, dy-
medwch,*

EIn Tâd yr hwn wyt yn y Nefoedd, sancteiddier dy Enw. Deuet dy deyrnas. Bid dy cwyllys ar y ddaiar, me-
gis y mae yn y Nefoedd. Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol. A madd-
eu i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ni i'n dyled-wyr. Ac nac arwain ni i bro-
fedigaeth. Eithr gwared ni rhag drwg:
canys eiddot ti yw 'r deyrnas, a'r gallu,
a'r gogoniant yn oes oesoedd. *Amen.*

YR Holl-alluog Dduw, i'r hwn y mae
pob calon yn agored, a phob deifyf
yn gydnabyddus, a rhag yr hwn nid oes
dim dirgel yn guddiedig, glanhâ fedd-
yliau fynghalen trwy ysprydoliaeth dy
lân Yspryd, fel y carwyf dydi yn ber-
ffaith, ac y mawrhawyf yn deilwng dy
enw sanctaidd, trwy Iesu Grist ein Har-
glwydd. *Amen.*

CAniadhâ mi a attolygaf i ti, Ar-
glwydd grafawl, i mi felly fwytta
cnawd dy anwyl Fâb Iesu Grist, ac yfed
ei waed ef, fel y gallo fynghorph pecha-
durus

Gweddïau ar ddyddïau-Sacrament. 79

durus gael ei wneuthur yn lân drwy ei gorph ef, a'm henaïd ei olchi drwy ei werthfawroccaf waed ef, fel y gallwyf bÿth drigo yntho ef, ac ynteu ynof finau. *Amen.*

Pan fo yugbhlch rhoddi i chwi y Bara, dywedwch.

COrph ein Harglwydd Iesu Grift, yr hwn a roddwyd trosofi, a gatwo fynghorph a'm henaïd i fywyd tragywyddol : a chaniadhâ i mi gymmeryd a bwytta hwn, er côf farw ô Grift trosofi, ac ymborth arno yn fynghalon drwy ffydd, gan roddi diolch. *Amen.*

Pan fo yngbhlch rhoddi i chwi y Cwpan, dywedwch,

GWaed ein Harglwydd Iesu Grift, yr hwn a dywalltwyd trosofi, a gatwo fynghorph a'm henaïd i fywyd tragywyddol : a chaniadhâ i mi yfed hwn er côf tywallt gwaed Grift trosofi a bod yn ddiolchgar. *Amen.*

Wedi i chwi dderbyn y ddau, dywedwch,

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r Mâb, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd, &c.

Y Mae yn gwbl addas, yn gyfiawn, a'm rhywmedic ddyled i yw, bob amfer, ac ymhob lle, ddiolch i ti sanct-eiddiol Dād, holl-alluog, dragywyddol Dduw. Ond yn bendifaddef, ar yr amfer ymma, ac yn y lle hwn, am deilyngu o honot fymhorthi ar dy fwrdd sanct-aidd a chorph a gwaed dy anwyl Fāb, a'm unic Iachawdwr Iesu Grift, er fy mawr gonffordd, er cryfhâad a diddan-wch i'm henaid. Gan hynny gydag Angelion ac Arch-Angelion, a chydag oll gwmpeini Nêf, ynghŷd a'th ffyddlawn bobl ymma ar y ddaiar, y moliannaf, ac y mawrhâaf dy ogoneddus Enw, gan dy foliannu yn wastad a dywedyd, Sanct, Sanct, Sanct, Arglwydd Dduw 'r lluoedd; Nêf a daiar fydd yn llawn o'th ogoniant: Gogoniant a fo i ti ô Arglwydd goruchaf. *Amen.*

Holl-alluog a bŷth-fywiol Dduw, yr wyfi yn mawr ddiolch i ti, am fod yn wiw gennyt borthi, nid myfi yn unic, ond hefyd yr holl rai ac fydd yn derbyn yn ddyledus y dirgeledigaethau sanct-eiddiol hyn, ag ysprydawl ymborth gwerthfawroccaf gorph a gwaed dy Fāb ein Iachawdwr Iesu Grift, ac wyt yn

Gweddïau ar ddyddïau-Sacrament. 81

yn ein ficcrhâu ni drwy hynny o'th ymgeledd a'th ddaioni i ni, yn bod yn wîr aelodau wediein corpholaethu yn nirgel gorph dy Fâb, yr hwn yw gwynfydedig gynnulleidfa yr holl ffyddlon bobl ; a'n bod hefyd trwy obaith yn etifeddion dy deyrnas dragywyddol, trwy haeddeditigaethau gwerthfawroccaf angeu a dioddefaint dy anwyl Fâb. Ac yr wyf yn ostyngedig yn attolygu i ti, o Nefawl Dâd, felly fyghynnorthwyo i, a phawb eraill a'th râd, fel y gallom yn wastad aros yn y sanctaidd gymdeithas honno, a gwneuthur pob rhyw weithredoedd dâ, ac a ordeinaist i ni rodio ynddynt, trwy Iesu Grïst ein Harglwydd, i'r hwn gydâ thi a'r yspryd glân, y bo'r holl anrhydedd, a'r gogoniant yn dragywyddol. *Amen.*

HOll-alluog Dduw, yr hwn a gyffylltaist ynghyd dy etholedigion yn un cyfundeb a chymdeithas yn nirgedic gorph dy Fâb Crïst ein Harglwydd : caniadhâ i ni râd felly i ganlyn dy fendigedic Sainct ymhôb rhinweddola dwywol fywyd, fel y gallom ddyfod i'r annrhaethawllawenydd hynny a barot-
toaist i'r rhai yn diffuant sy' i'th garu,
trwy Iesu Grïst ein Harglwydd *Amen.*

G

Holl

HOll-alluog Arglwydd, a byth-fywiol Dduw, mi a attolygaf i ti fod yn wiw gennyt uniawni, sancteiddio, a llywodraethu ein calonnau a'n cyrph, yn ffyrdd dy ddeddfau, ac yngweithredoedd dy orchymmynion, megis trwy dy gadarnaf noddod, yma ac yn dragywyddol, y gallom fod yn gadwedig gorph ac enaid, trwy ein Harglwydd a'n Iachawdwr Iesu Grist. *Amen.*

ARglwydd yr holl nerth a'r cader-nid, yr hwn wyt Awdwr a rhoddwr pob daioni, planna yn ein calonnau gariad dy Enw, ychwanega ynom wîr grefydd, maetha nyni a phob daioni, ac o'th fawr drugaredd cadw ni yn yr unrhyw, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

NErtha ni, attolygwn i ti, Arglwydd, a'th Yspryd glân y diddan-wr, a pheunydd ychwanegavnom dy aml ddoniau o rîd, yspryd doethineb a deall, yspryd cyngor a nerth ysprydol, yspryd gwybodaeth a gwîr dduwioldeb; a chyfrawna ni, Arglwydd ag yspryd dy sancteidd ofn, yr awr hon ac yn dragywydd. *Amen.*

O Ar-

O Arglwydd, bendithia a chadw ni,
llewyrched yr Arglwydd ei wy-
neb arnom, dyrchafed yr Arglwydd ei
wyneb arnom, a rhoddod i ni dang-
neddyf yr awrhon ac yn oes oesoedd.
Amen.

[*Osbydd dim o'r gweddian a grybwyllwyd
o'r blaen heb eu dywedyd cyfleuwb hwy
ymma: ond os ni fydd dim, yno nes y
darfyddo i'r llaill gymmuno, ymarfer-
wch eich meddyliau ar y cyfryw o'r my-
syrdodau hyn, ag ni arferasoch o'r blaen.*]

*Myfyrddodau Duwiol a Gweddian allan
o'r Psalmau.*

P *Sal. 16. 1.* Cadw fi o Dduw; canys
ynot yr ymddiriedaf.

Pf. 17. 5. Cynnal fy ngherddediad
yn dy lwybrau, fel na lithro ynh-
raed.

Pf. 19. 12. Pwy a ddeall ei gamwe-
ddau? Glanhâ fi oddiwrth fy meiau
cuddiedig.

13, Attal hefyd dy wâs oddiwrth be-
chodau rhyfygus; na arglwyddiaethant
G 2 arnaf

84 *Myfyrddau Duwiol a Gweddiau*

arnaf; yna i'm perffeithir, ac i'm glanhêir oddiwrth anwiredd lawer.

Pf. 51.1. Trugarhâ wrthyf, ô Dduw, yn ôl dy drugrarowgrwydd; yn ôl lliaws dy dofturiaethau dilêa fy anwireddau.

2, Golch fi yn llwyr-ddwys oddiwrth fy anwiredd, a glanhâ fi oddiwrth fy mhechod.

3, Canys yr wyf yn cydnabod fyng-hamweddau, a'm pechod fydd yn wastad ger fy mron.

5, Wele mewn anwiredd i'm lluniwyd; ac mewn pechod y beichiogodd fy mam arnaf.

6, Wele, ceraiſt wirionedd oddi-mewn: a pheri i mi wybod doethineb yn y dirgel.

7, Glanhâ fi ag yffop, ac mi a lanhêir: golch fi, a byddaf wynnach na'r eiry.

8, Pâr i mi glywed gorfoledd, a llawenydd; fel y llawenycho yr esgyrn a ddrylliaist.

Pf. 103, 1. Fy enaid, bendithia'r Arglwydd; a chwbl fydd ynof ei enw sanctaidd ef.

2, Fy enaid, bendithia'r, Arglwydd ac nac anghofia ei holl ddonniau ef.

3, Yr hwn fydd yn madden dy holl anwi-

anwireddau; yr hwn fydd yn iachâu dy holl lefcedd.

4, Yr hwn fydd yn gwaredu dy fywyd ô ddistryw; yr hwn fydd yn dy goroni â thrugaredd ac â thoſturi.

5, Yr hwn fydd yn diwallu dy enau â daioni; fel yr adnewydder dy ieuengſtid fel yr eryr.

8, Trugarog a graſlawn yw'r Arglwydd; hwyrſrydig ei lîd, a mawr ô drugarowgrwydd.

9, Nid bŷth yr ymryſſon ef; ac nid bŷth y ceidw efe ei ddigofaint.

10, Nid yn ôl ein pechodau y gwnaeth efe â ni, ac nid yn ôl ein hanwireddau y talodd efe i ni.

11. Canys cyfuwch ac yw 'r neſoedd uwchlaw 'r ddaiar; y rhagorodd ei drugaredd ef ar y rhai a'i hofnant ef.

12, Cyn belled ac yw 'r dwyrain oddi-wrth y gorllewin, y pellhâodd efe ein cammweddau oddi-wrthym.

13, Fel y toſturia tâd wrth ei blant, felly y toſturia yr Arglwydd wrth y rhai a'i hofnant ef.

14, Canys efe a edwyn ein defnydd ni: fe gofia mai llŵch ydym.

Pŷ. 145. 9. Daionus yw 'r Arglwydd i bawb, a'i drugaredd fydd ar ei holl weithredoedd.

86 *Myfyrdodau Duwiol a Gweddian*

10, Dy holl weithredoedd a'th glôd-
forant, ô Arglwydd, a'th Sainc't a'th
fendithiant.

11, Dywedant am ogoniant dy Fren-
hiniaeth, a thraethant dy gadernid.

12, I beri i feibion dynion adnabod
ei gadernid ef, a gogoniant ardderchowg-
rwydd ei Frenhiniaeth.

13, Dy Frenhiniaeth di fydd frenhi-
niaeth dragywyddol, a'th lywodraeth
a bery yn oes oesoedd.

14, Yr Arglwydd fydd yn cynnal y
rhai oll a fyrrhiant, ac fydd yn codi
pawb a ddarostyngwyd.

15, Llygaid pob peth a ddisgwyliant
wrthyt, ac yr ydwyt yn rhoddi eu bwyd
iddynt yn ei bryd.

16, Gan agoryd dy law, a diwallu
pôb peth byw a'th ewyllys dà.

17, Cyfiawn yw 'r Arglwydd yn ei
holl ffyrdd, a sanctaidd yn ei holl wei-
thredoedd.

18, Agos yw'r Arglwydd at y rhai
oll a alwant arno, at y rhai oll a alwant
arno mewn gwirionedd.

19, Efe a wnâ ewyllys y rhai a'i hof-
nant, gwrendy hefyd eu llefain, ac a'u
hachub hwynt.

20, Yr Arglwydd fydd yn cadw pawb a'u carant ef; ond yr holl rai annuwiol a ddifetha efe.

21, Traetha fynghenau foliant yr Arglwydd, a bendithied pob cnawd ei enw sanctaidd ef byth ac yn dragwydd.

Pŷ. 92. 1. Dà yw moliannu yr Arglwydd, a chanu mawl i'th Enw di, y Goruchaf.

2, A mynegi y boreu am dy drugaredd, a'th wirionedd y nosweithiau.

4, Canys llawenychaist fi, ô Arglwydd, a'th weithred; yngwaith dy ddwylaw y gorfoleddaf.

Pŷ. 3. 1. Clodforaf yr Arglwydd a'm calon, ynghymmanfa y rhai uniawn, ac yn y gynnulleidfa.

2, Mawr yw gweithredoedd yr Arglwydd, wedi eu ceisio gan bawb a'u hoffant.

3, Gogoniant a harddwch yw ei waith ef, a'i gyfiawnder fydd yn parhau byth.

4, Gwnaeth gofio ei ryfeddodau; grassawn a thrugarog yw'r Arglwydd.

5, Rhoddodd ymborth i'r rhai a'i hofnant ef, efe a gofia ei gyfammod yn dragwydd.

88 *Myfyrdodau Duwiol a Gweddian*

7, Gwirionedd a barn yw gweithredoedd ei ddwyllaw ef, ei holl orchymynion ydynt siccr.

8, Wedi eu ficerhâu byth ac yn dragwydd, a'u gwneuthur mewn gwirionedd ac uniawnder.

9, Anfonodd ymwared i'w bobl; gorchymynodd ei gyfammod yn dragwyddol, sancteiddiol ac ofnadwy yw ei enw ef.

Pf. 118. 19. Agorwch i mi byrth cyfiawnder, âf i mewn iddynt, a chlodforaf yr Arglwydd.

20, Dyma borth yr Arglwydd, y rhai cyfiawn â ânt i mewn iddo.

21, Clodforaf di, o herwydd i ti fy ngwrando, a'th fod yn iechydwriaeth i mi.

22, Y maen a wrthododd yr adeilad-wyr a aeth yn ben i'r gongl.

23, O'r Arglwydd y daeth hyn; hyn oedd ryfedd yn ein golwg ni.

24, Dyma'r dydd a wnaeth yr Arglwydd; gorfoleddwn, a llawenychwn ynddo.

25, Attolwg, Arglwydd, achub yn awr, attolwg, Arglwydd pâr yn awr lwyddiant.

26, Bendigedig yw a ddêl yn enw 'r Arglwydd; bendithiasom chwi o dŷ 'r Arglwydd.

27, Duw yw 'r Arglwydd, yr hwn a lewyrchodd i ni; rhwymwch yr aberth â rhaffau hyd wrth gyrn yr allor.

28, Fy Nuw ydwyf ti, mi a'th glodforaf; dyrchafaf di, fy Nuw.

Pſ. 71. 8. Llanwer fyngenau a'th foliant, ac a'th ogoniant beunydd.

Pſ. 84. 1. Mor hawddgar yw dy bebyll di, o Arglwydd y lluoedd.

4. Gwyn fŷd preswylwyr dy dŷ, yn wastad i'th foliannant.

10. Canys gwell yw diwrnod yn dy gynteddau di, na mîl, dewiswn gadw drws yn nhŷ fy Nuw o flaen trigo ym mhebyll annuwioldeb.

11, Canys haul a tharian yw 'r Arglwydd Dduw, yr Arglwydd a rydd räs a gogoniant, ni attal efe ddim daioni oddiwrth y rhai a rodiant yn berffaith.

Pſ. 27. 4. Un peth a ddeisyfais i gan yr Arglwydd, hynny a geisaf; sef caffael trigo ynnhŷ 'r Arglwydd holl ddyddiau fy mywyd, i edrych ar brydferthwch yr Arglwydd, ac i ymofyn yn ei Deml.

90 *Myfyrdodau Duwiol a Gweddian*

Pf. 65. 4. Canys gwyn ei fŷd yr hwn a ddewisech ac a nesaech attat; fel y trigo yn dy gynteddoedd: ni a ddi-gonir â daioni dy dŷ, fef dy Deml sanct-aidd.

Pf. 92. 12, 13. Y rhai a blannwyd ynhŷ 'r Arglwydd, a fodeuant yng-hynteddoedd ein Duw.

14, Ffrwythant etto yn eu henaint, tirsion ac iraidd fyddant.

Pf. 36. 8. Llawnddigonir hwynt â brasder dy dŷ, ac ag afon dy hyfrydwch y diodi hwynt.

9. Canys gyda thi y mae ffynnon y bywyd, yn dy oleuni di y gwelwn oleuni.

10. Estyn dy drugaredd i'r rhai a'th adwaenant, a'th gyfiawnder i'r rhai uniawn o galon.

Pf. 40. 6. Llawenyched ac ymhy-fryded ynot ti y rhai oll a'th geisiant, dywededy rhai a garant dy iechydwr-iaeth bob amser, Mawryger yr Arglwydd.

Pf. 7. 9. Darfydded weithian anwi-redd yr annuwolion, eithr cyfarwydda di v cyfiawn.

Pŷ. 125. 4. O Arglwydd, gwnâ ddai-
oni i'r rhai daionus, ac i'r rhai uniawn
yn eu calonnau.

Pŷ. 119. 17. Bydd ddâ wrth dy wâs,
fel y byddwyf byw, ac y cadwyf dy
air.

18, Datcuddia fy llygaid, fel y gwel-
wyf bethau rhyfedd allan o'th gyfraith
di.

19, Dieithr ydwyfi ar y ddaiar, na
chûdd di rhagof dy orchymynion.

20, Drylliwyd fy enaid gan awydd
i'th farnedigæthau bob amser.

25, Glynodd fy enaid wrth y llwch,
bywhâ fi yn ol dy air.

26, Fy ffyrdd a fynegais, a gwrân-
dewaist fi: dysc i mi dy ddeddfau.

27, Gwnâ i mi ddeall ffordd dy or-
chymynion; ac mi a fyfyria yn dy ry-
feddodau.

33, Dysc i mi o Arglwydd, ffordd dy
ddeddfau; a chadwaf hi hyd y diwedd.

34, Gwnâ i mi ddeall, a chadwaf dy
gyfraith, i cadwaf hi a'm holl
galon.

35, Gwnâ i mi gerdded yn llwybr-
dy orchymmynion: canys ynddo y mae
fy ewyllys.

92 *Myfyrdodau Duwiol a Gweddiau*

36 Gostwng fynghalon at dy dystiolaethau, ac nid at gybydd-dra.

37, Trô heibio fy llygaid, rhag e-drych ar wagedd, bywhâ fi yn dy ffyrdd.

38, Sicrrhâ dy air i'th wâs, yr hwn fy'n ymroddi i'th ofn di.

41, Deued i mi dy drugaredd, Arglwydd, a'th iechydwrïaeth yn ôl dy air.

42, Yna yr atebaf i'm cablydd, ô herwydd yn dy air y gobeithias.

43, Na ddwg ditheu air y gwirionedd o'm genau yn llwyr, ô herwydd yn dy farnedigaethau di y gobeithias.

44, A'th gyfraith a gadwaf yn wastadol, bÿth ac yn dragywydd.

47, Ac ymddigrifaf yn dy orchymynion, y rhai a hoffais.

57, O Arglwydd, fy rhan ydwyt; dywedais y cadwn dy eiriau.

58, Ymbiliais a'th wyneb a'm holl galon, trugarhâ wrthyf yn ôl dy air.

73, Dy ddwylaw a'm gwnaethant, ac a'm lluniasant, pâr i mi ddeall, fel y dyfsgwyf dy orchymmynion.

80, Bydded fynghalon yn berffaith yn dy ddeddfau; fel na'm cywilyddier.

88, Bywhâ fi yn ôl dy drugaredd, felly y cadwaf dystiolaeth dy enau.

97, Mor gŷ gennyf dy gyfraith di!
hi yw fy myfyrdod beunydd.

103, Mor felus yw dy eiriau i'm ge-
nau! melusach na mēl i'm fasn.

104, Trwy dy orchymmynion di y
pwyllais, am hynny y casēais bōb gŷu
lwybr.

105, I, Lluŷern ym dy air i'm traed,
a llewyrch i'm llwybr.

106, Tyngais, a chyflawnaf, y cad-
wn farnedigaethau dy gyfiawnder.

108, Attolwg, Arglwydd, bydd fo-
dlon i ewyllysgar offrymmau syngenau,
a dyŷc i mi dy farnedigaethau.

111, Cymmerais dy orchymmynion
yn etifeddiaeth dros bŷth, o herwydd
llawenydd ŷynghalon ydynt.

112, Goŷtyngais ŷynghalon i wneu-
thur dy ddeddfau bŷth hyd y diwedd.

113, Meddyliau ofer a gaŷēais, a'th
gyfraith di a hoffais.

114, Fy lloches a'm tarian ydwyt, yn
dy air y gobeithiaf.

115, Ciliwch oddiwrthyf, rai drygio-
nus, canys cadwaf orchymmynion fy
Nuw.

16, Cynnal fi, yn ŷl dy air, fel y
byddwyf byw, ac na ād i mi gywilyddio
a m ŷyngobaith.

117, Cyn

94 *Myfyrddau Duwiol a Gweddiau*

117, Cynnal fi, a diangol fydda, ac ar dy ddeddfau yr edrychaf yn waftadol.

122, Mechnia dros dy wâs er daioni, na âd i'r beilchion fyingorthrymmu.

124, Gwnâ i'th wâs yn ôl dy druga-redd, a dysg i mi dy ddeddfau.

125, Dy wâs ydwyf fi; pâr i mi ddeall, fel y gwypwyf dy dyftiolaethau.

127, Am hynny 'r hoffais dy orchymmynion yn fwy nac aur, ie yn fwy nac aur coeth.

128, Am hynny uniawn y cyfrifais dy orchymmynion am bob pet h, a chafais bob gaû lwybr.

132, Edrych arnaf, a thrugarhâ wrthyf, yn ol dy arfer i'r rhai a garant dy Enw.

133, Cyfarwydda fynghamrau yn dy air, ac na lywodraethed dim anwiredd arnaf.

135, Llewyrcha dy wyneb ar dy wâs, a dysc i mi dy dde dlan.

145, Llefaf a'm holl galon, clyw fi, o Arglwydd, dy deddfau a gadwaf.

146, Arnat ti v llefais, achub fi, a chadwaf dy dyftiolaethau.

147, Achubais flaen y cyfddydd a gweddiais, wrth dy air y disgwylais.

148, Fy

148, Fy llygaid a achubafant flaen gwiliadwriaethau y nos, i fyfyrion yn dy air di.

149, Clyw fy llêf yn ol dy drugaredd: Arglwydd bywhâ fi yn ol dy farnedigae-thau.

156, Dy drugareddau, Arglwydd, fydd aml, bywhâ fi yn ol dy farnedigae-thau.

159, Gwêl fy mod yn hoffi dy orchymmynion, Arglwydd, bywhâ fi yn ol dy drugarowgrwydd.

171, Felly fyngwefusau a draetha foliant, pan ddyfgech i mi dy ddedd-fau.

172, Fynhafod a ddatcan dy air, o herwydd dy holl orchymmynion fydd gyfiawnder.

Pŷ. 71. 15. Fyngennau a fynega dy gyfiawnder, a'th iechydwrïaeth beunydd; canys ni wn rifedi arnynt.

Pŷ. 145. 1. Dyrchafaf di, fy Nuw, o Frenhin: a bendithiaf dy Enw byth ac yn dragywydd.

2, Beunydd i'th fendithiaf: a'th Enw a solaf byth ac yn dragywydd.

21, Traetha fyngennau foliant yr Arglwydd, a bendithied pob cnawd ei Enw sanctaidd ef byth ac yn dragywydd.

Lech-

*Llech-res ô Bechodau ô Esceulusad, ac o
Weithred tuagat Dduw, ein Cymmydog,
a ni ein hunain; tra-angenrhaid i'w
darllen yn ddyfal gan y rheini oll a
fynnant gyflawn adnabod, dyledus gy-
saddef, a diffuant Edifarbau am yr
unrhyw; yn enwedig i'w harferu o flaen
y Sacrament.*

*Pechodau o Esceulusad a Gweithred
tuagat Dduw.*

Y Gorchymmyn cyntafadorrir trwy
Bechodau o

Esceulusad,

Pan na ymorolom yn ddiwyd am wybo-
daeth o Dduw.

Pan na bo gennym ymddiried gwa-
stadol ar Dduw, Ffŷdd ddiyscog, Go-
baith fywiol, a hyder crŷf yn Nuw.

Pan na charom ef oddiar bob peth.

Pan na thaer-ddeisyfom ei bresennoldeb
ef, ac na ymhyfrydom yn y mwyn-
hâd o honaw.

Pan yr Esceulusom foliannu ei Ardder-
chowgrwydd ef, addoli ei Fawrhidi,
a chwennych yn ddirfawrei ogoniant.

Pan

Pan nad ofnom ei anfodhâu a'i annog ef.

Pan na phryffurom i edifarhâu am y
pechodau hynny, trwy ba rai y digia-
fom ef.

Pan nad ymegniom i ddwyn y rheini i
edifeirwch, pa rai trwy ein cyngor,
neu ein efampl ddrwg y parasom i-
ddynt droseddu yn ei erbyn ef.

Pan na lafuriom i'w fodloni ef ymhob
peth.

Pan na wîr ufuddhâom ei holl orchym-
mynion ef, na ymostyngom yn ym-
myneddgar i'w holl gospedigaethau,
ac na lwyr roddom ein hunain i fy-
nu i'w holl ewyllys ef.

Pan na fom wîr ddiolchgar am ei holl
fendithion ef.

Weithbred,

Pan wasanaethom neu yr addolom neb
arall megis Duw.

Pan ddioddefom neb arall i gyd-garu ag
ef, ac i gyfrannu ag ef yn ein calon;
neu pan fom euog o ormod serch tu-
agattom ein hunain.

Pan fom yn euog o Anwybodaeth gwîr-
fodd, rhagrith, anghrefydd, annuw-
iolder, difrawwch, opiniwnau an-
nuwiol a Scism, ymadawiad a'r Ffydd,

anffyddlonder, ac ammheuaeth ynfyd
o ryfig anobaith, a diotalwch cnawd-
ol, o falchder, anufudd-dod, annioddef-
garwch a grwnach

YR ail Gorchymmyn a dorrir trwy
bechodau o

Esceulusad,

Pan esceulusom wafanaethu Duw, naill
ai yn gyhoedd, ai yn ddirgel.

Pan na bo gennym barch dyledus i holl
rannau ei Addoliad, megis Gweddi,
y Gair, a'r Sacramentau, neu y delom
iddynt heb ddyledus barottoad.

pan na roddom ddyledus barch i bob
lleoedd, dynion, a phethau a gyffe-
grwyd i Dduw.

Weithbred,

Pan wnelom Eilynod, neu ddelwan
mewn bwriad i addoli, ac i ymgrym-
mu o'u blaen hwy.

Pan wnelom luniau, a chyffelybiaethau
o Dduw trwy rithiau gweledic o neb
ryw heth

Pan addolom Angelion, neu y galwom
yn grefyddol ar un creadur.

Pan halogom trwy gyffegr-yspail Dŷ
Duw, neu bethau sanctaidd.

Pan

Pan ddirmygom, gam-arferom, ddibri-
fiom, neu y diystyrom Air Duw,
Gweinidogion, ac Ordinhâdau.

Pan arferom ddefodau anghyfreithlon, o-
fergoelus, ac anweddus yn Addoliad
Duw.

Pan orphwyfom ar gyfarchwyliau oddi-
allan yn unig, ffurfiau, a chysgodau
o grefydd, neu pan gyfrifom fod Cre-
fydd yu sefyll yngwrando pregethau
heb eu ymarfer hwy.

Pan wnelom Grefydd i wasanaethu di-
bennion drwg, gan wneuthur dâ i
ddibennion drwg, neu ddrwg tan rith
daioni.

Y Trydydd Gorchymmyn a dorrir
trwy bechodau o

Esceulusâd,

Pan nad ogoneddom ei enw sanctaidd ef
yr holl ffyrdd a allom.

Pan nad ystyriom pwy Addunedau ac
Addewidion a wnelom i Dduw, a chyn
eu gwneuthur lawnsfwiadu eu cadw
hwy.

Pan anghofiom gadw y rheini a wnae-
thom eisoes, yn enwedig y rheini yn
ein Bedydd a Swpper yr Arglwydd.

Pan na fôm wîr alarus ac edifeiriol am
gynnifer ac a dorrasom.

Pan na fôm yn gydwybodus yn cadw
pob llyfon cyfreithlon, ac Addewidi-
on a wnaed i ddynion.

Weithred,

Pan gymmerom enw Duw i'n geneuau
ar Achosion ofer ac yscafn.

Pan naill ai y cam-arferom ef ein hu-
nain mewn cellweiriau annuwiol, mell-
dithion, a rhegfydd, neu y gallom
yn fodlonus ddioddef gwrande eraill
yn ei gam-arfer felly.

Pan fo gennym feddyliau anhybarch o'i
dra-ogoneddus enw a'i natur ef.

Pan yr halogom, neu y cablom ef, neu
y parom i eraill wneuthur felly trwy
ein bucheddau drwg ni.

Pan arferom ddim llyfon cynnefinol a
byrbwyll, gan dyngu i Dduw neu un
Creadur.

Pan wnelom ddim Addunedau disym-
mwrth, anghyfreithlon, ac ofer-goe-
lus, neu y cyfryw na bô yn ein gallu
eu cyflawni.

Y Pedwerydd Orchymmyn a dorrir
trwy bechodau o

Esceulusâd,

Pan na chadwon y dyddiau hynny yn
sanctaidd, pa rai a orchymmynodd
Duw a'i Eglwys eu cadw yn grefydd-
ol.

Pan na rwymom ein Teuluoedd i dreu-
lio y dyddiau hyn (y Sabbath yn
bendifaddeu) yngwafanaeth Duw yn
yr Eglwys a chartref.

Pan na threuliom y rhai'n oddiar ddy-
ddiau eraill mewn Gorchwylion o
Gariad, ac yn annog naill y llall i
weithredoedd dâ.

Weithred,

pan halogom y dydd Sabbath neu y
cynhwysom ein hunain, neu ein Teu-
luoedd i arfer chwareuon a difyrr-
wch gwaharddedig arno.

Pan synniom o'r dydd hwn, neu y
cadwon ef megis yr Iddewon.

Pan ddilynom ein gorchwylion bydol,
neu y gwnelom ddim negeseuau afraid
arno.

Pan gymmerom siwrneion afraid ar-
nom, ac y naccâom y Gorphwysra

hwnnw i'n hanifeiliaid, y mae Duw
yn ei ofyn.

Pan fôm un ffordd yn anghofio Duw
ar y Dydd hwn.

*Pechodau ô Esceulusad a Gweithred tua-
gat ein Cymmydog, a ni ein hunain.*

Y Pummed Gorchymmyn a dorrir
trwy Bechodau ô

Esceulusad,

Mewn Rhieni Naturiol, pan na charant
na faethant, ac ni ddarparant i'w
plant; pan na iawn-ddygant hwy i
fynu, na athrawiaethant, ac ni we-
ddiant trostynt; pan na annogant
hwy i ddaioni trwy eu siamplau, ac
ni ddychrynant hwy oddi-wrth ddrwg
trwy Gospedigaethau.

Mewn Rhieni Dinasaidd, neu Benfwy-
ddogion pan na iawn-reolant, ac ni am-
ddiffynnant eupobl; pan na cheryddant
ddrwg-weithredwyr; ac na chanmo-
lant y rhai a wnânt ddâ: pan na fyn-
nant weled gwafanaethu Duw, maen-
rimio Gwirionedd, a gwneuthur Cy-
fiawn-

fiawnder dyledus trwy eu holl wledydd.

Mewn Rhieni Eglwyfig, neu Fugeiliaid; pan na wylant tros Eneidiau eu eu pobl, na athrawiaethant hwy mewn gwybodaeth achubol, na chyfarwyddant hwy a'u siamplau dâ, pan na weddiant trostynt, ac na fendithiant hwy; pan na ymegniant i gadw i synu yn eu mysc hwy holl sanctaidd Ordinâdau Duw a Discyblaeth iachus yr Eglwys.

Mewn Rhieni Teuluaidd, neu Feistri neu Feistrefau, pan na charant, ac ni ddarparant yn ddigonol i'w Gweinidogion, pan na roddant iddynt eu cyfiawn gyflogau, gwasanaeth rhesymol, siamplau dâ, argyhoeddion llaryaidd, a cherydd trugarog.

Yn y rheini fydd Oruchafiaid mewn oedran, pan na lasuriant i ragori mewn doethineb, sobrwydd, gweddeidd-dra ac Awdurdod yn eu geiriau, a'u gweithredoedd.

Yn y rheini fydd Oruchafiaid mewn Doniau, pan na athrawiaethant yr anwybodus, ac na chyd-ddygant â gwendid y gweiniaid.

Yn y rheini fydd Oruchafiaid mewn
Cyflwr, pan na chyfrannant yn fwy
helaeth o'u golud i gynnorthwyo y
tlodion.

Ymhôb Plant, Deiliaid, ac Ifafiaid; pan
na charant, na anrhydeddant, ac na
chymmorthant eu Tâd a'u mam; pan
na anrhydeddant ac na ufuddhânt y
Brenhin, a phawb fydd mewn Aw-
durdod tano; pan na ymddarostyngant
eu hunain i'w holl Lywiau-wŷr,
Dyscawd-wŷr, Bugeiliaid Ysrydol,
ac Athrawon; a phan na ymddygant
eu hunain yn oftyngedic gan berchi
pawb o'u gwell.

Weithred,

Mewn Plant, pan font yn anoftyngedic
yn gyndyn, yn anufudd, ac yn ddi-
barch i'w rhieni, neu yn gywilydd
ganddynt eu tlodi.

Mewn Deiliaid, pan wrthryfelant, pan
wnânt gydfrâd, ac pan ymwnânt yn
erbyn y Brenhin a'i Weinidogion, pan
ddifenwant, y rhegant hwy, ac y
chwenychant ddrwg iddynt.

Yn y Bobl, pan dwyllant, pan ddirmy-
gant, pan ddiystyrant, pan fwriant
ymaith, ac yr ymwrthodant a'u Bu-
geiliaid cyfreithlon.

Mewn

Mewn Gweinidogion, pan anufuddhânt,
esceulusant, ac y diystyrant eu meistri
neu eu meistressau.

Yn y rhai'n oll, pan fônt yn ffals, yn
anffyddlon ac yn fradychus; pan fônt
yn anfoesol, ac yn anniolchgar i neb
o'u perthynas.

Ymhôb Isafiaid pwy bynnae, pan fônt
yn gyndyn, yn ymryffongar, yn dra
balch ac yn anhybarch yneu hymddy-
giad tuagat neb o'u gwell neu a fo
uwch na hwynt.

Ymhôb Rhieni, Llywiawd-wŷr, ac U-
chafiaid, pan fônt yn drahaus, ac yn
greulon, yn dôst ac yn filain, yn dynn
ac yn chwerw yn erbyn eu Hifafiaid.

Y Chweched Gorchŷmmyn a dorrir
trwy bechodau ô

Esceulusad,

Pan na arferom foddion cyfreithlon i
achub ein heinioes ein hunain, ac
i ddiogelu ein cyssur ein hunain, ein
heddwch a'n happusrwydd.

Pan na charom ein cymmydog fal ni ein
hunain, na ymegniom i geisio ac i
hyfforddi ei iechyd, diogelwch, by-
wyd, a dedwyddwch amserol a thra-
gywyddol.

Pan

Pan na fôm yn addfwyn, yn rhywiog,
yn llaryaid, yn ddâ, yn ymmynedd-
gar, ac yn ymarhous y naill wrth y
llall.

Pan na bôm yn llawn tosturi, a chariad i
gynnorthwyo, i gysuro, ac i weddio
tros y rheini, angenrheidiau, trueni,
a pheryglon pa rai a fo yn ei ofyn.

Pan na bom dueddgar i heddwch, yn
hawdd gennym faddeu camweddau,
a phob amser yn barod i dalu da am
ddrwg.

Weithred,

Pan ddifethom ein hunain, neu yn afraid
y rhoddom ein heinioes mewn pe-
rygl.

Pan ymrwymom ein hunain mewn ym-
orneftau neu ryfel anghyfreithlon.

Pan wnelom ddrwg i gorph neu einioes
ein cymmydog; naill ai yn union-
gyrchiol trwy ei glwyfo, neu ei ladd
ef, neu yn anunion-gyrchiol trwy
lunio, neu roddi eraill ar waith i
wneud niweid iddo.

Pan luniom un ffordd i beri i feichiogi
fyned ymmaith.

Pan arfogom ein hunain yn erbyn ein
cymmydog mewn creulonder a thrais.

Pan

Pan ddilynem ef a chamweddau, bygythion ac ymddial, pan groesawom gasineb, cenfigen, a malais i'w erbyn. Pan ddigiom yn fyrbwyll, yn ddiachos, ag yn anghymmedrol wrtho; pan ddywedem ddrwg i'w erbyn, y difenwom, neu y rhegom ef; pan o'n gwîr-fodd y blinom, y tristâom, neu yr aflonyddom ef.

Y Seithfed Orchymmyn a dorrir trwy bechodau ô

Esceulusad,

Pan na ochelom bob offerau, annogiadau, ac odsâu o halogi naill ai ni ein hunain, ai ein Cymmydog.

Pan na wyliom yn ddyfal, ac na weddiom rhac i un yspryd drwg fyned i mewn i ni, neu i brofedigaeth ein gorddiwes.

Pan na fom gymmhedrol yn ein bwydydd, a'n diodydd.

Pan na lasuriom i farwolaethu y cnawd trwy ympryd a dirwest.

Mewn dynion Priodol, pan na bo eu cariad yn gyfnewidiol, yn barhâus, ac yn ddihalog, yn llawn cymmodlonedd, cyd-naturiaeth, a dioddesgarwch.

Wei-

Weithred,

Pan lygrom neu yr halogom naill ai
gwely ein cymmydog, neu ein un
ein hunain.

Pan halogom ein corph ffordd yn y hŷd.
Pan fôm yn anniwair a'n llygaid, ein
tafodau, ein dwylaw, neu yn un rhann
o'n cyrph.

Pan annogom ac y porthom ein tra-
chwantau trwy ymborth nwyfus,
cwmpeini, ymadrodd, caniadau, llwfrau
a lluniau aflan; neu trwy drwfiadau
anllad, dawnfiau a chwareuon.

YR wythfed Orchymmyn a dorrir
trwy bechodau o

Esceulusad,

Pan na fom ddyfal a chŷdwybodus yn y
moddion o gaffael cyfoeth, nac yn
gyfiawn, nac ynddiffuant yn ein ydfas-
nach y naill a'r llall.

Pan fom vn esceulus, ac yn gwneud yn
yscafn o dalu ein dyledion.

Pan na fom astud a dyfal yn ein galwe-
digaeth, fal y darparom yn onest i ni
ein hunain ac i'n Teuluoedd.

Pan na fom ewyllysgar i echwynna, ac i
roddi

roddi i'n cymmydog tlawd yn ol ein gallu, na rhwydd i taddeu iddo yr hyn ni allo dalu, neu o'r hyn lleiaf i gyd-ddwyn nes y gallo.

Weithred,

Pan ladrattom oddiar ein cymmydog, naill ai yn ddirgel, neu trwy yspeiliad cyhoedd, trais neu ymruthrad.

Pan wnelom gam ag ef trwy orthrymder, trais, occraeth dost-lym, neu ymgysfre hiau trallodus.

Pan symmudom dertyn i'r ein cymmydog, yr attaliom gyflog y gweithwr, y twyllom yr ymddisad, y weddw, a'r dieithr.

Pan gam-gadwom eiddaw eraill, ac y gwrthodomei roi yn ol iddynt.

Pan fôm yn anffyddlon yn ein crêd, a'n cyd-ammodau, neu yn dwyllodrus yn ein galwedigaeth gan arfer pwyfau a mesurau anghywir.

Pan gelom ddiffygion ein dâ ein hunain ac y dibrisiom eiddaw ein cymmydog.

Pan gymmerom fantais o anwybodaeth ac angen y rheini y marchnattom â hwy.

Pan

Pan fom yn rhu gynnîl, crintach, a chybyddus.

Pan fom yn rhy dreulgar, gwastraffus, ac afradlon.

Y Nawfed Gorchymmyn a dorrir trwy bechodau o

Esceulusad,

Pan na fom dyner o Enw a gair dâ ein cymmydog.

Pan na fom barod i freinioli ei Enw dâ ar bob achosion.

Pan na farnom y gorau, na ddywedom y gorau, na chelom, neu pan na escusom ei wendid ef.

Pan nad attaliom (gymmaint ac a allom) ein clustiau rhac clywed, ein calonnau rhac credu, ein tafodau rhac tanu ar lëd anglod arno ef.

Pan na fom barod i roddi Tystiolaeth i'r gwirionedd, i derfynu ymryffon rhwng Cymmydogion, ac i ddigolledu y sawl a gadd gam.

Weithred,

Pan ddygom gam-gyhuddiad, Dadl, Tystiolaeth, neu farn yn erbyn ein cymmydog mewn Llysoedd Barn.

Pan

Pan ddywedom naill ai gormod, ai rhŷfychan, ac nid yn ol gwirionedd, cyfiawnder a Barn.

Pan y beiom ar ein cymmydog, y cablom ag y rhoddom ddrŵg enllib iddo.

pan y barnom yn genfigennus arno, y gwatwarom ac y datcuddiom ei wendid ef.

Pan dderom yn Huſtyng-wyr, yn Awein-wŷr chwedlau, yn Enllib-wŷr; neu y croelawom ac y cefnogom y cyfryw.

Pan godom ddrŵg-dŷb, eiddigeddau, ac ammheuadau yn ein cymmydogaeth.

Pan y rhagrithiom, y gwenhieithiom, y dywedom eiriau dau-ddeall, a chelwydd wrth ein cymmydog.

Y Degfed Gorchymmyn a dorrir trwy bechodau o

Esceulusad,

Pan na chadwom i lawr, ac na wrthwynebon y cynnhyrfiadau cyntaf o wŷn, trachwant, neu ddim awydd anghyfreithlon i ddim o eiddaw ein cymmydog.

Pan na ddyscom fod yn fodlon i'r cyflwr hwnnw y rhodd Duw ni yntho.

Wei-